

# Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

---

Sjezdy JČSMF a JSMF v Gottwaldově 24. - 27.října 1984

*Pokroky matematiky, fyziky a astronomie*, Vol. 30 (1985), No. 5, 241--268,269--275

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139206>

## Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1985

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.



This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

## Sjezdy

Jednoty československých matematiků a fyziků při ČSAV  
a Jednoty slovenských matematiků a fyziků pri SAV  
ve dnech 24.—27. října 1984 v Gottwaldově

### Rezoluce sjezdů Jednoty československých matematiků a fyziků a Jednoty slovenských matematiků a fyziků k otázce míru a války

*Účastníci sjezdů JČSMF a JSMF si na prahu čtyřicátého výročí ukončení nejkrutější války v dějinách lidstva znovu hluboce uvědomují odkaz minulosti. V roce 1945 všechny národy světa vyzdvihly ideu míru a odsoudily ty, kteří přivodili onu světovou katastrofu.*

*Neuplynulo ani celých čtyřicet let a v některých zemích se opět dostaly ke slovu síly, které ve zbrojení a ve válce vidí politický a mocenský nástroj. Jejich představitelé si neberou poučení ani z minulosti, ani ze současného vývoje vědy, který novými zbraněmi, jadernými, laserovými, chemickými, biologickými a dalšími vytváří možnosti úplného zničení lidské civilizace a vyšších forem života na Zemi.*

*Nevidané částky jsou vydávány na zbrojení některými vyspělými kapitalistickými státy, zatímco mnoho lidí na světě trpí hladem, podvýživou a nezaměstnaností. Důležité ekonomické a ekologické problémy celé planety nejsou řešeny dostatečně rychle, protože se na ně poskytuje méně prostředků, než by bylo možné nebýt zbrojení.*

*Hromadění a rozsáhlé rozmísťování ničivých zbraní zvyšuje podstatně i pravděpodobnost, že válečná katastrofa, z níž nebude pro nikoho úniku, vypukne náhodně.*

*Za této situace my, matematikové a fyzikové, jejichž posláním je věnovat se výchově mladé generace, my kteří se podílíme na výzkumu proto, abychom pomáhali rozvíjet ekonomiku našeho státu a přispěli tak k plnějšímu a krásnějšímu životu, z hloubi srdce odsuzujeme všechny ty, kteří v západních zemích rozdmýchávají ideu války, ideu, která je v našem prostém rozporu s naším posláním.*

*Připojujeme se jednomyslně nejen k prohlášením našich a sovětských státních a stranických představitelů, kteří zastávají stejné stanovisko jako my: nikoliv válku a smrt, ale mír a život. I v této složité mezinárodní situaci se budeme my — členové Jednoty — svou poctivou prací podílet na dalším rozvoji své krásné vlasti a plnit své základní úkoly — pečovat o zdokonalení výuky matematiky a fyziky na školách všech druhů a všech stupňů, napomáhat rozvoji vědecké činnosti v matematice a fyzice a usilovat o to, aby jejich výsledky našly rychlé uplatnění ve společenské praxi.*

*Obracíme se proto ke všem učitelům matematiky a fyziky, ke všem vědeckým pracovníkům v těchto oborech a vyzýváme je, aby na svých školách a fakultách, ve svých ústavech a laboratořích vysvětlovali podstatu současné světové problematiky války a míru a vedli mladou generaci k tomu, aby stála vždy na straně míru a života.*

## DOHODA MEZI JČSMF A JSMF

*Tuto dohodu uzavírá hlavní výbor JČSMF a ústřední výbor JSMF ve smyslu čl. 4 stanov JČSMF a odst. 2. § 18 stanov JSMF za účelem dosažení optimálního plnění úloh obou vědeckých společností.*

1. Práva a povinnosti členů JČSMF a JSMF jsou určena stanovami obou těchto vědeckých společností a touto dohodou.
2. V duchu dlouholetých tradic se řádné sjezdy JČSMF a JSMF budou konat ve stejnou dobu a na stejném místě. Jejich programy, způsob zvaní hostů, způsob volby delegátů a zastoupení JSMF v hlavním výboru JČSMF a jeho předsednictvu připraví předsednictva JČSMF a JSMF po vzájemné konzultaci.
3. JČSMF a JSMF budou spolupracovat při přípravě zásadních dokumentů (např. hlavní směry činnosti, stanoviska a návrhy pro ČSAV a SAV, pro MŠ ČSR a SSR), které se dotýkají činnosti obou Jednot, a nepřijmou žádná opatření, která by byla v rozporu se společně dohodnutými stanovisky.
4. Pro zabezpečení dobré spolupráce JČSMF a JSMF má JČSMF právo vysílat na sjezd, zasedání ústředního výboru a předsednictva JSMF své zástupce.
5. Při zahraniční reprezentaci a členství v zahraničních orgánech se bude přihlížet k přiměřenému zastoupení JČSMF a JSMF.
6. JSMF má po dohodě s JČSMF právo navazovat kontakty o spolupráci s odpovídajícími zahraničními společnostmi, zvat zahraniční odborníky na přednáškové a studijní pobyty a vysílat své členy na přednáškové a studijní pobyty do zahraničí v rámci dohod se zahraničními společnostmi.
7. JČSMF a JSMF vytváří podle potřeby společné orgány, odborné skupiny, komise apod. Počty jejich členů a jejich kompetenci schvalují příslušné orgány obou Jednot po vzájemné dohodě.
8. Při přestupu člena z pobočky se sídlem v ČSR do pobočky se sídlem v SSR a naopak se délka členství zachovává.
9. Tato dohoda platí pro funkční období hlavního výboru JČSMF a ústředního výboru JSMF. Návrhy na změny a doplňky musí předložit jedna Jednota druhé nejpozději půl roku před uplynutím funkčního období. Nebudou-li podány návrhy na doplňky nebo změny, platnost dohody se automaticky prodlužuje na další funkční období. V Gottwaldově dne 26. října 1984.

*Ivan Úlehla*  
předseda JČSMF

*J. Krempaský*  
předseda JSMF

# PROJEVY ČESTNÝCH HOSTŮ sjezdu JČSMF a JSMF na zahajovacím slavnostním společném zasedání dne 25. 10. 1984

**Projev představitele ministerstva školství ČSR prof. RNDr. Františka Fediuka, CSc.**

## EXAKTNÍ VĚDY A ŠKOLSTVÍ

Celostátní sjezd Jednoty československých matematiků a fyziků a Jednoty slovenských matematiků a fyziků se koná v období, které bezprostředně navazuje na nedávno skončené jednání Celostátní konference učitelů v Praze. Někteří delegáti sjezdu byli jejímu jednání přítomni a řada z nich se podílela na přípravě podkladových materiálů. Konference zhodnotila výsledky dosažené v rozvoji československé výchovně vzdělávací soustavy a ukázala cesty, jakými se nadále bude ubírat naše základní, střední a vysoké školství i celoživotní vzdělávání obyvatelstva. Od roku 1980 realizujeme v praxi nový vysokoškolský zákon a počínaje škol. rokem 1984/85 začínáme s uplatňováním nového školského zákona, který zavádí povinnou desetiletou školní docházku a významně ovlivní přípravu našich žáků na základních a středních školách — středních odborných učilištích, středních odborných školách a gymnáziích — z hlediska jejich kvalitnější přípravy pro potřeby společenské praxe i pro další vysokoškolské studium. Sjezd navazuje i na významná plenární zasedání ústředního výboru KSČ věnovaná urychlenému přenášení vědeckých poznatků do společenské praxe, rozvoji strojírensko-metalurgického a zemědělsko-potravinářského komplexu, projektům elektronizace, automatizace a robotizace národního hospodářství. Jednota Československých matematiků a fyziků svým podílem na výchově mladých matematiků a fyziků, vědeckou a pedagogickou činností svých členů významně přispívá k realizaci závěrů celostátní konference učitelů i plenárních zasedání ÚV KSČ.

V zabezpečování potřeb národního hospodářství vysoce kvalifikovanými odborníky s vysokoškolským vzděláním mají rozhodující úlohu naše vysoké školy, kde řada členů Jednoty působí jako vysokoškolští učitelé. Absolventi našich vysokých škol musí zvládnout a osvojit si základy svých vědních disciplín a být připraveni tak, aby nastupovali na místa, kde je jich v národním hospodářství potřeba, aby byli rychle adaptabilní na podmínky praxe, přenášeli vědecké poznatky do této praxe, tvůrčím způsobem své poznatky rozvíjeli i uplatňovali a byli schopni vést i organizovat práci svých spolupracovníků. Podmínkou získávání těchto schopností je široký odborný profil absolventa, založený na těsném propojení výchovně vzdělávacího procesu s vlastní vědeckovýzkumnou činností učitelů, na rozvíjení samostatné tvůrčí práce studentů, osvojení vědeckých metod účastí studentů na řešení aktuálních úkolů základního i aplikovaného výzkumu a praxe, a to jak v rámci studentské vědecké a odborné činnosti, tak v rámci zpracovávání diplomových prací. S úzkou odbornou specializací absolventů je třeba počítat až v postgraduálním studiu, jehož systém se nyní legislativně i obsahově rozpracovává. Ve výuce bude dále narůstat podíl aktivizujících forem výuky, zejména cvičení, seminářů

a praktik, na úkor přednášek. Zvýší se rozsah odborné praxe studentů o jednu třetinu. Velký důraz klademe na výuku zaměřenou na aplikaci výpočetní techniky a mikroelektroniky v každém oboru, což musí najít adekvátní odezvu právě v přípravě budoucích vysoce kvalifikovaných matematiků a fyziků.

Při zkvalitňování pedagogické dokumentace, která bude tvořit základ druhé etapy obsahové přestavby vysokoškolského studia, jsou pozitivně hodnoceny náměty Jednoty československých matematiků a fyziků, které byly ministerstvům školství poskytnuty. Nové prvky v pedagogické dokumentaci více zdůrazní profilační charakter každé fakulty a umožní lepší uplatnění absolventů podle potřeb praxe, do níž budou studenti v daném regionu odcházet. Důležitou oblastí pedagogického procesu je výchova budoucích učitelů matematiky a fyziky pro základní školy a všechny směry středního školství. Průnik mikroelektroniky do této oblasti školství se projevuje ve stále narůstajícím počtu kalkulátorů a mikropočítačů na všech typech škol. Zde čeká ministerstva školství za spolupráce s Jednotou československých matematiků a fyziků mnoho práce zejména v oblasti kvalitního programového vybavení, změn struktury výuky a změn způsobu myšlení i přístupu starší generace učitelů. Na tyto otázky upozornil i seminář „Zítřek výpočetní techniky na školách“, pořádaný Jednotou československých matematiků a fyziků ve spolupráci s MŠ ČSR a federálním ministerstvem elektrotechnického průmyslu v květnu 1984 na matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy. Od r. 1985/86 bude na matematicko-fyzikální fakultě Univerzity Karlovy otevřena učitelská kombinace matematika-matematická informatika, která již pokusně běží v SSR. Počítáme s tím, že matematickou informatiku si budou moci doplnit jako aprobaci i dřívější absolventi učitelského studia matematiky.

V oblasti vědy a techniky zaujímá matematika a fyzika klíčové postavení. Ministerstva školství v další pětiletce chtějí koncentrovat vědeckovýzkumnou kapacitu vysokých škol na rozhodující oblasti potřebné pro rozvoj vědy a národního hospodářství, budovat přístrojová centra a centrální laboratoře i společná pracoviště s ČSAV a resortními podniky. Prohlubován bude zejména výzkum v oblasti biofyziky, fyzikálních procesů, zpracovávání kovových i nekovových materiálů, v optice atd. Budou sledovány i aplikace matematiky v inženýrských problémech, zvláště pokud jde o metody umělé inteligence a jejich aplikaci pro rozpoznávání obrazů i rozhodovací procesy, metody a prostředky automatizace měření a experimentů, dále implantace iontů, kvantové generátory atd. Pro urychlení rozvoje vědy počítáme se zaváděním výkonných počítačů na školách, se stovkami výkonných minipočítačových a mikropočítačových systémů a s pěti tisíci osobních mikropočítačů pro výuku, sběr a zpracovávání dat.

Ministerstvo školství ČSR i Ministerstvo školstva SSR vysoce oceňují práci Jednoty československých matematiků a fyziků při péči o rozvoj vzdělanosti v matematice a fyzice, při péči o nadané žáky a studenty a oceňují její podíl na vzniku nových učebnic i jejich recenzí, na popularizaci exkatních věd, které se stávají stále více věcí celé společnosti. Při úvodní besedě vzdělávacího cyklu Československé televize „Matematika převážně vážně“ ministr školství ČSR s. Vondruška pronesl tato slova: „Na koho jiného jsme se měli při modernizaci výuky matematiků obrátit než na naše nejpřednější vědce. Vždyť přece socialismus z vědy vychází, na vědě stojí a v našich Jednotách matematiků a fyziků jsou nejlepší odborníci, špičkoví pedagogové a učitelé, kteří vědí, jak

učit matematice, jak pro ni získávat žáky i jak pro tuto královnu věd připravit novou generaci. A to je jistě práce velmi záslužná“.

### **Projev tajemníka OV KSČ v Gottwaldově pro průmysl dr. Miroslava Vrby**

Vážené soudružky a soudruzí, vážení zahraniční hosté,

dovolte mi, abych vás všechny přivítal v městě Gottwaldově, abych pozdravil vaše jednání jménem OV KSČ a ostatních okresních orgánů našeho okresu. Je pro nás potěšením a ctí, že sjezd Jednoty československých a slovenských matematiků a fyziků se koná v našem městě. Neříkám tuto větu jako formální frázi. Je pro nás skutečně ctí, že se u nás v okrese sešli delegáti sedmitisícové armády vědců, výzkumníků, zástupců školství všech stupňů a dalších institucí. Jistě jste mnozí slyšeli nebo četli, že OV KSČ v Gottwaldově přijal náročný program využití kybernetiky a mikroelektroniky v praxi, to znamená ve výrobním procesu našich podniků a organizací. Toto je konkrétní odpověď gottwaldovských komunistů na závěry 8. a 10. zasedání ústředního výboru strany, urychlování vědeckotechnického rozvoje a zavádění intenzifikačních faktorů do výroby. Máme za sebou první kroky ke splnění usnesení předsednictva okresního výboru strany. Provedli jsme inventarizaci všech prostředků výpočetní techniky, ale i počtu kádrů, jejich připravenosti na plnění těchto úkolů. Již po prvních zkušenostech se nám ukazuje, že na tento náročný program nám budou scházet připravené kádry a zde již poznáte, že naše potěšení z toho, že se koná váš sjezd v našem městě, není tak nezištné. Počítáme s tím, že nám pomůžete v přípravě našich odborníků buď v normálním studiu, nebo i využitím všech mimořádných forem. Samozřejmě, že počítáme s vaší pomocí při řešení technických i praktických problémů v našich podnicích a zavádění výpočetní techniky a robotizace výrobních procesů.

Dovolte mi, abych vám závěrem poděkoval za pozvání na váš sjezd, abych vám popřál úspěšné jednání vašeho sjezdu.

### **Projev předsedy vědeckého kolegia fyziky ČSAV a děkana MFF UK, člena korespondenta ČSAV prof. RNDr. Karla Vacka, DrSc.**

Vážený soudruhu předsedo, vážené soudružky a soudruzí,

žijeme v období, kdy matematicko-fyzikální vědy se podle mého názoru rozhodující měrou podílí, jak často říkáme, na vědeckotechnickém i biologickém pokroku, a tím vlastně i na rozvoji celé naší společnosti. Jednota československých matematiků a fyziků má v tomto procesu nezastupitelnou úlohu, a to jak při ovlivňování výchovy naší nastupující mladé generace ve fyzice a matematice na všech úrovních a typech škol, tak i v zaměření vědecké práce a aplikace jejich výsledků a nakonec i v popularizaci fyzikálních a matematických věd ve vědomí naší společnosti. Rád bych vyjádřil přesvědčení, že Jednota československých matematiků a fyziků i dnešní sjezd budou v tomto strategickém trendu nadále pokračovat a že zásadním způsobem přispějí k tomu, aby mate-

matické a fyzikální vědy se staly branou, kterou naše socialistická společnost bude postupovat k mírové budoucnosti obou našich národů.

Dovolte mi na závěr tohoto krátkého vystoupení, abych jménem vědeckého kolegia fyziky Československé akademie věd a z pověření člena korespondenta Greguše i jménem obou bratrských matematicko-fyzikálních fakult Univerzity Komenského a Univerzity Karlovy popřál tomuto sjezdu tvůrčí atmosféru a řadu nových impulsů pro další období a abych vyjádřil přání, aby se nám všem na tomto sjezdu a na sjezdech dalších podařilo heslo starých latiníků poopravit v tom smyslu, že „*mathematica physicae magistra vitae*“ volně přeloženo, aby tedy matematika a fyzika vedle historie se staly skutečně zdrojem ponaučení každého člena společnosti naší budoucí technicky velmi vyspělé vlasti.

**Pozdravný dopis místopředsedy Komise prezidia ČSAV  
pro organizaci vědeckých společností při ČSAV  
člena korespondenta ČSAV Jaroslava Valenty, DrSc.**

Vážený soudruhu předsedo, vážení přátelé,

dovolte, abych jménem Komise prezidia ČSAV pro organizaci vědeckých společností upřímně pozdravil váš devátý společný sjezd Jednoty československých matematiků a fyziků a Jednoty slovenských matematiků a fyziků a srdčně blahopřál oběma vědeckým společnostem za jejich mimořádně závažnou a vynikající činnost v uplynulém období v zájmu rozvoje základních i hraničních vědních oborů v oblasti neživé a živé přírody, chemických a společenských věd.

Vaše vědecká společnost čítá téměř jednu pětinu členstva všech 42 vědeckých společností přidružených k Československé akademii věd.

Jednota československých matematiků a fyziků a Jednota slovenských matematiků a fyziků tvoří jeden ze základních pilířů rozvoje hraničních vědních oborů jako například biofyzika a chemická fyzika, genetika, makrobiotechnika, jakož i na druhé straně lékařská a technická diagnostika apod. Nedílným způsobem tak vaše vědecké společnosti přispívají k rozvoji a uplatňování základních přístupů k automatizaci v čs. strojírenství, ke zvýšení užitných hodnot výrobků i jejich inovací a rovněž k zajištění optimálního životního prostředí.

Komise prezidia ČSAV pro organizaci vědeckých společností byla zřízena rozhodnutím prezidia ČSAV k zabezpečení společných záležitostí vědeckých společností a ke koordinaci jejich činnosti. V současnosti chce být tato komise významnou složkou a pomocí při jejich aktivitách a záměrech. Jedna z jejich důležitých akcí je možnost aplikace pro vědecké společnosti systému ČSVTS a společnosti J. E. Purkyně, neboť ty mají v důsledku domácích i zahraničních vědeckých akcí k dispozici korunové a devizové prostředky, které jim umožňují pružný kontakt se socialistickým i nesocialistickým zahraničím. Připravuje se rovněž ustavení devizového a korunového konta při KOVS, které by usnadnilo práci zahraničního odboru úřadu prezidia ČSAV a současně umožnilo účast zástupců jednotlivých společností na zasedání mezinárodních organizací. Aktivní členství vědeckých společností při ČSAV je ve 32 mezinárodních nadvládních

organizacích, přičemž společnosti jsou zastoupeny v řídicích orgánech 18 mezinárodních organizací.

V rámci přípravy je rovněž možnost Komise předkládat návrhy na státní, resortní vyznamenání, jakož i návrhy na ocenění v rámci ČSAV významným představitelům a členům našich vědeckých společností.

Jedním z aktuálních úkolů komise je též působení na vědecký dorost, na jeho systematické zapojování do činnosti společností a na zvyšování jeho zájmu o příslušný obor.

Prokazované výsledky činnosti Jednoty československých matematiků a fyziků a Jednoty slovenských matematiků a fyziků jsou vysoce oceněny komisí prezidia ČSAV a obě Jednoty mohou očekávat veškerou podporu ze strany komise pro plnění svých společensky významných vědeckopedagogických záměrů, jakož i při plnění dalších úkolů v oblasti rozvoje matematiky a fyziky, v péči o optimalizaci výuky těchto oborů na školách všech druhů a stupňů, v péči o talenty, v terminologii, ediční činnosti a v neposlední řadě při uplatňování svých výsledků v čs. národním hospodářství.

Dovolte, abych v závěru upřímně poděkoval všem členům ústředních výborů za jejich úspěšné vedení a podporu cílových programů Jednot a jejich odboček a zejména, abych poděkoval jménem komise prezidia ČSAV členu korespondentu Úlehlovi, předsedovi Jednoty československých matematiků a fyziků a členu korespondentu Krempaskému, předsedovi slovenských matematiků a fyziků. Přeji rovněž novým centrálním orgánům mnoho úspěchů ve prospěch vědeckotechnického i humánního pokroku v naší socialistické společnosti.

člen korespondent *J. Valenta*, DrSc.  
místopředseda KOVS



**ŘÍDÍCÍ ORGÁNY JČSMF**  
zvolené na sjezdu v Gottwaldově dne 26. 10. 1984

## Hlavní výbor JČSMF

### Předsednictvo HV JČSMF:

předseda:	prof. RNDr. Ivan Úlehla, DrSc., člen korespondent ČSAV
1. místopředseda:	prof. RNDr. Július Krempaský, DrSc., člen korespondent ČSAV a SAV
místopředsedové:	doc. RNDr. Alois Kufner, DrSc. prof. RNDr. Břetislav Novák, DrSc. RNDr. Miroslav Rozsívál
vědecký tajemník:	doc. RNDr. Jarolím Bureš, CSc.
hospodář:	doc. ing. dr. Bohdan Klimeš, CSc.
zástupci vědeckých kolegií:	prof. RNDr. Miroslav Fiedler, DrSc., člen korespondent ČSAV doc. RNDr. Miloš Matyáš, DrSc., člen korespondent ČSAV
předsedové sekcí:	RNDr. Svatopluk Krupička, CSc. (FVS) doc. RNDr. Emanuel Svoboda, CSc. (FPS) RNDr. Štefan Schwabik, CSc. (MVS) RNDr. Jaroslav Šedivý, CSc. (MPS)
zástupce pražské pobočky:	Miloš Jelínek
další členové:	RNDr. Karel Bartuška RNDr. Jiří Jarník, CSc. RNDr. Josef Kubát doc. RNDr. Ivan Šantavý, CSc. doc. ing. Ivan Štoll, CSc.
členové delegovaní JSMF:	RNDr. Hilda Draškovičová, CSc. doc. RNDr. Ján Maďar, CSc. prof. RNDr. Jozef Moravčík, CSc. RNDr. Ján Plesník, CSc.

### Ostatní členové HV JČSMF:

JUDr. Jaroslav Barták	RNDr. Jiří Holenda, CSc.
doc. RNDr. Bruno Budinský, CSc.	RNDr. Jan Kaczér, DrSc.
doc. RNDr. Martin Černožský, CSc.	doc. RNDr. Oldřich Kowalski, DrSc.
doc. ing. RNDr. Ladislav Drs, CSc.	prof. RNDr. Jaroslav Kurzweil, DrSc., člen korespondent ČSAV
prof. ing. František Fabian, CSc.	

prof. RNDr. Miroslav Laitoch, CSc.  
RNDr. Oldřich Lepil, CSc.  
doc. RNDr. Vilém Mádr, CSc.  
RNDr. Miroslav Miler, CSc.  
doc. RNDr. Ludvík Novák, CSc.  
Eva Plháková  
doc. RNDr. Milan Sekanina, CSc.  
RNDr. Eduard Schmidt, CSc.

RNDr. Zdeněk Šigut, CSc.  
RNDr. Václav Šůla  
doc. RNDr. Milan Šulista, CSc.  
prof. RNDr. Karel Vacek, DrSc., člen  
korespondent ČSAV  
doc. RNDr. Jiří Veselý, CSc.  
PaedDr. Stanislav Zahradník

#### členové HV JČSMF delegovaní JSMF:

doc. RNDr. Michal Bučko, CSc.  
RNDr. Jozef Dravecký, CSc.  
PaedDr. Jakub Erhardt  
RNDr. Marián Hanula  
doc. RNDr. Jozef Janovič, CSc.

doc. RNDr. ing. Daniel Klivanec, CSc.  
RNDr. ing. Lubomír Kubáček, DrSc.  
prof. RNDr. Václav Medek, CSc.  
prof. RNDr. Stanislav Ondrejka, CSc.  
prof. RNDr. Pavol Povinec, DrSc.

#### Náhradníci HV JČSMF:

RNDr. Jindřich Bečvář, CSc.  
doc. RNDr. Květoslav Burian, CSc.  
RNDr. Josef Janás, CSc.  
doc. RNDr. František Jirásek, CSc.  
RNDr. Václav Koutník, CSc.  
RNDr. Josef Kudrnovský, CSc.  
PhDr. Jana Müllerová, CSc.  
doc. ing. Jiří Niederle, CSc.

doc. RNDr. Dušan Novotný, CSc.  
doc. RNDr. Jaroslav Pantoflíček, CSc.  
doc. ing. Zdeněk Pluhař, CSc.  
Jan Slavík  
doc. ing. RNDr. Lada Vaňatová  
Karel Vojtěchovský  
RNDr. Karel Závěta, CSc.  
RNDr. Pavla Zieleniecová

#### Revizoři:

RNDr. Eva Nováková, CSc.  
doc. RNDr. Libor Pátý, CSc.  
ing. Štefan Zajac, CSc.

#### Náhradníci revizorů:

RNDr. Karel Kapoun, CSc.  
Ladislav Šach

# RIADIACE ORGÁNY JSMF

zvolené na zjazde v Gottwaldove dňa 26. 10. 1984

## Ústredný výbor JSMF

### Predsedníctvo:

Predsaeda:	prof. RNDr. Július Krempaský, DrSc., člen korešpondent ČSAV a SAV
Podpredsedovia:	doc. RNDr. Ján Maďar, CSc. prof. RNDr. Jozef Moravčík, CSc.
Vedecký tajomník:	RNDr. Ján Plesník, CSc.
Hospodár:	RNDr. Hilda Draškovičová, CSc.
Predsedovia sekcií:	RNDr. Jozef Dravecký, CSc. doc. RNDr. Jozef Janovič, CSc. doc. RNDr. Pavol Povinec, DrSc.

### Ďalší členovia

predsedníctva:	doc. RNDr. Michal Bučko, CSc. PhDr. Jakub Erhardt RNDr. Marián Hanula doc. RNDr. ing. Daniel Klivanec, CSc. RNDr. ing. Lubomír Kubáček, DrSc. prof. RNDr. Václav Medek prof. RNDr. Stanislav Ondrejka, CSc.
----------------	---

### Ďalší členovia ÚV JSMF:

RNDr. Eleonóra Adlerová	Ivan Teplička
RNDr. Ladislav Berger	prof. RNDr. Zoltán Zalabai, CSc.
RNDr. Peter Bero	doc. RNDr. Júlia Žilinková, CSc.
RNDr. Mikuláš Blažek, DrSc.	
PaeDr. ing. Jozef Dolinský	Predsedovia pobočiek:
RNDr. Miloš Franek	RNDr. Anton Dekret, CSc.
doc. RNDr. Peter Horák, CSc.	doc. RNDr. Jozef Ďurček, CSc.
doc. RNDr. Stanislav Jendroľ, CSc.	RNDr. Vojtech Filo
doc. RNDr. Pavel Kostyrko, CSc.	prof. RNDr. Pavol Galajda, DrSc.
doc. RNDr. Pavol Marušiak, CSc.	RNDr. Albert Hlaváč
prof. RNDr. Milan Noga, DrSc.	doc. RNDr. Tibor Katriňák, DrSc.
Štefan Obyšovský	prof. RNDr. Ondrej Strččko, CSc.
RNDr. Vítazoslav Repáš	prof. RNDr. Ondrej Šedivý, CSc.

## Náhradníci ÚV JSMF

RNDr. Jozef Fiamčík, CSc.  
RNDr. Martin Gavalec, CSc.  
RNDr. Tomáš Hecht, CSc.  
RNDr. Daniela Hricišáková  
RNDr. Karol Klobušický  
Eva Kozíková  
RNDr. Peter Mach  
PhDr. Anna Országhová  
doc. RNDr. Daniel Palumbíny, CSc.  
doc. RNDr. Mária Rakovská, CSc.

RNDr. Ivan Sadloň  
doc. RNDr. Jozef Zámečník, CSc.  
RNDr. Jozef Žigo

### Revízori:

doc. PhDr. Ondrej Gábor, CSc.  
RNDr. Stanislav Kolník, CSc.

### Náhradnička revízorov:

doc. RNDr. Viera Obetková, CSc.

## Členové JČSMF vyznamenaní na sjezdu v Gottwaldově 1984

### Čestní členové:

akademik ČSAV OLDŘICH HAJKR, rektor VŠB  
Ostrava (Ostrava)  
člen korespondent ČSAV MIROSLAV FIEDLER,  
DrSc. (Praha)  
člen korespondent ČSAV MILOŠ MATYÁŠ, DrSc.  
(Praha)  
doc. RNDr. MARTIN ČERNOHORSKÝ, CSc. (Brno)  
doc. RNDr. LIBOR PÁTÝ, CSc. (Praha)  
doc. RNDr. IVAN ŠANTAVÝ, CSc. (Brno)  
RNDr. SVATOPLUK KRUPIČKA, CSc. (Praha)

### Zasloužili členové:

doc. RNDr. ZDENĚK KNITTL, CSc. In memoriam  
(Olomouc)  
doc. RNDr. JAROSLAV BAYER, CSc. (Brno)  
RNDr. PETR BENDA, zasloužilý učitel (Brno)  
doc. RNDr. VÁCLAV DUPAČ, CSc. (Praha)  
RNDr. ZDENĚK FRAIT, DrSc. (Praha)  
JAROSLAV HONNER (Ústí n. L.)  
JAKUB HŘEBAČKA (Středočeská pob.)  
RNDr. JANA JUREČKOVÁ, CSc. (Praha)  
doc. RNDr. Jiří KLÁTIL, CSc. (Plzeň)  
RNDr. JOSEF KUBÁT (Pardubice)  
RNDr. MILOŠ LOKAJÍČEK, CSc. (Praha)  
doc. ing. Jiří NIEDERLE, CSc. (Praha)  
doc. RNDr. LUDVÍK NOVÁK, CSc. (Gottwaldov)  
RNDr. EVA NOVÁKOVÁ, CSc. (Praha)  
RNDr. Jiří ROHLÍČEK (Praha)  
ing. OLDŘICH SKOPAL (Brno)

BLAŽENA SOUČKOVÁ (Hradec Králové)  
člen korespondent ČSAV prof. RNDr. IVAN  
ÚLEHLA, DrSc. (Praha)  
RNDr. ZDENĚK UNGERMANN (Hradec Králové)  
člen korespondent ČSAV prof. RNDr. KAREL  
VACEK, DrSc. (Praha)  
doc. RNDr. ing. LADA VAŇATOVÁ (České Budě-  
jovice)  
JAN VOŘÍŠEK, vzorný učitel (Ústí n. L.)  
ing. ŠTEFAN ZAJAC, CSc. (Praha)  
doc. RNDr. FRANTIŠEK ZAPLETAL, CSc. (Olo-  
mouc)

### Vyznamenaní za pedagogickou činnost:

RNDr. JINDŘICH BEČVÁŘ, CSc. (Praha)  
KARLA BENEŠOVÁ (Praha)  
JAROSLAV BRABENEC (Pardubice)  
JOSEF BUDNÍK (Ostrava)  
RNDr. VLADIMÍR BUKÁČEK (Olomouc)  
JAROLÍM BUREŠ (Středočeská pob.)  
doc. RNDr. KAREL ČERMÁK, CSc. (Pardubice)  
JAROSLAV ČESENK (Hradec Králové)  
doc. RNDr. LADISLAV DRS, CSc. (Středočeská  
pob.)  
MILOSLAV FIEDLER (Jihlava)  
PhDr. FRANTIŠEK GOLÁB (Ostrava)  
OTAKAR HYLENKA (Pardubice)  
RNDr. BOHUMIL KOLÁČNÝ (Brno)  
RNDr. OLDŘICH LEPIL, CSc. (Olomouc)  
VÁCLAV LEVINSKÝ (Hradec Králové)  
RNDr. JAROSLAV MAZÁČ, CSc. (Ostrava)

PhDr. JANA MÜLLEROVÁ, CSc. (Praha)  
doc. RNDr. Jiří PROCHÁZKA, CSc. (České  
Budějovice)  
doc. RNDr. JAN SCHWARZ (Brno)  
ANNA SLÁDKOVÁ (Jihlava)  
RNDr. MIROSLAVA ŠIROKÁ, CSc. (Olomouc)  
RNDr. JOSEF TILICH, CSc. (Olomouc)  
RNDr. PAVLA ZIELENIECOVÁ (Praha)

#### Čestná uznání:

##### Pobočka Praha:

RNDr. JARMILA BUREŠOVÁ, CSc.  
PhDr. IVAN BUŠEK  
RNDr. JAN ČERMÁK, CSc.  
doc. ing. ZDENĚK ČEŠPIRO, CSc.  
VLADIMÍR DOLEŽAL  
RNDr. ANTONÍN FINGERLAND, CSc.  
RNDr. JAROSLAV FOLTA, CSc.  
RNDr. JAROSLAV HASLINGER, CSc.  
RNDr. MILOŠ CHOVIKA, CSc.  
ing. Jiří JANTA, CSc.  
doc. RNDr. OTAKAR JAROCH, CSc.  
RNDr. ČESTMÍR JECH, CSc.  
doc. RNDr. FRANTIŠEK JIRÁSEK, CSc.  
RNDr. MARIE KLIČKOVÁ  
RNDr. MILADA KOČANDRLOVÁ, CSc.  
RNDr. RŮŽENA KOLÁŘOVÁ, CSc.  
RNDr. MILAN KOMAN, CSc.  
Jiří KOSEK  
RNDr. VÁCLAV KOUTNÍK, CSc.  
RNDr. JOSEF KRÁL, DrSc.  
Mgr. MACIEJ KUCHARSKI, CSc.  
RNDr. VĚRA LÁNSKÁ, CSc.  
prof. RNDr. PAVEL LUKÁČ, DrSc.  
ing. Jiří MACHALICKÝ,  
ing. KAREL MALINSKÝ, CSc.  
člen korespondent ČSAV prof. RNDr. IVO  
MAREK, DrSc.  
RNDr. MIROSLAV MILER, CSc.  
RNDr. JOSEF MLČEK, CSc.  
doc. RNDr. JOSEF NAGY, CSc.  
doc. RNDr. JINDŘICH NEČAS, DrSc.  
doc. RNDr. IVAN NETUKA, CSc.  
doc. RNDr. Jiří NEUSTUPA, CSc.  
doc. RNDr. JAROSLAV PANTOFLÍČEK, CSc.  
RNDr. LUDĚK PEKÁREK, DrSc.  
ing. JITKA POLANSKÁ  
prof. RNDr. JAN POLÁŠEK, DrSc.  
prof. RNDr. VÁCLAV PROSSER, CSc.  
VĚRA RENCOVÁ  
RNDr. VLADIMÍR ROSKOVEC, CSc.

STANISLAV RYPÁČEK  
RNDr. PETR ŘEPA, CSc.  
RNDr. JANA ŘEPOVÁ  
doc. RNDr. BEDŘICH SEDLÁK, CSc.  
PhDr. KVĚTA SOVÍKOVÁ  
RICHARD STRATIL  
KAREL ŠEBELA  
PhDr. Jiří ŠÍDLO  
RNDr. ZDENĚK ŠIMŠA, CSc.  
doc. RNDr. MILAN ŠULISTA, CSc.  
RNDr. IVAN TOMÁŠ, CSc.  
RNDr. MILAN TVRDÝ, CSc.  
prof. RNDr. VLADIMÍR VANÝSEK, DrSc.  
RNDr. KAREL VOLENÍK, CSc.  
RNDr. VLADIMÍR VORLÍČEK, CSc.  
RNDr. KAREL ZVÁRA, CSc.

##### Pobočka Brno:

RNDr. JAN CELÝ, CSc.  
RNDr. PETR DUB  
RNDr. Jiří DULA  
RNDr. MARIE FOJTÍKOVÁ  
RNDr. Jiří HÁJEK  
RNDr. JOSEF JANÁS, CSc.  
prof. RNDr. IVAN KOLÁŘ, DrSc.  
RNDr. Jiří KOMRSKA, CSc.  
RNDr. JAROSLAV KUČERA, CSc.  
RNDr. JERONÝM KUDLÁČEK  
RNDr. BEDŘICH PŮŽA, CSc.  
doc. RNDr. MILAN SEKANINA, CSc.  
RNDr. EDUARD SCHMIDT, CSc.  
RNDr. JAROSLAV VEVERKA

##### Pobočka České Budějovice:

RNDr. PAVEL DAVID  
VLADIMÍR FUKSÍK  
RNDr. JAN STROBL, CSc.  
ing. EVA ZMEŠKALOVÁ  
LADISLAV ZRZAVÝ

##### Pobočka Hradec Králové:

RNDr. JOSEF HUBEŇÁK  
OLDŘIŠKA VANÍČKOVÁ

##### Pobočka Jihlava:

KAREL PAVLAS  
EVA PIVNÍČKOVÁ  
EVA PLHÁKOVÁ

Pobočka Liberec:

doc. RNDr. VLADIMÍR BRUTHANS, CSc.

MIROSLAV FRANĚK

RNDr. VÁCLAV KAZDA

BOHUSLAVA OCMANOVÁ, prom. ped.

JAROMÍR ŠEDÝ

JIŘÍ ŠRUBAŘ

Pobočka Olomouc:

PhDr. ing. JOSEF BLAHA

RNDr. ZBYNĚK KUBÍČEK

RNDr. ZDENĚK KUPKA, CSc.

RNDr. ing. JAROSLAV POSPÍŠIL, CSc.

doc. RNDr. JIŘÍ VANŽURA, CSc.

Pobočka Ostrava:

RNDr. ZDENĚK BOHÁČ

PETR BUJOK, prom. ped.

RNDr. PAVEL BURDA, CSc.

ZDENĚK HOLUŠA, prom. fyz.

RNDr. RADMILA HORÁKOVÁ

JOSEF JURČÍK

doc. RNDr. FRANTIŠEK KAMENČÁK, CSc.

RNDr. DAGMAR KOZLOVSKÁ

MOJMÍR SIMERSKÝ

RNDr. PETR SMÉKAL

STANISLAV TICHÝ, prom. fyz.

Pobočka Pardubice:

RNDr. JAROMÍR SLADKÝ

RNDr. PAVEL ŽIŽKA

Pobočka Plzeň:

PaedDr. JANA KOLOUCHOVÁ

JOSEF MAŠEK

MILAN RÁDL

Středočeská pobočka:

doc. RNDr. JAROLÍM BUREŠ, CSc.

DAGMAR EICHLEROVÁ

JIŘÍ HROCH

HANA HRUBEŠOVÁ

MARIE POSPÍŠILOVÁ

MARIE POVOLNÁ

OLDŘICH ROUBEK

LADISLAV ŠACH

Pobočka Ústí n. L.:

PhDr. STANISLAV KUNC

## Členovia JSMF vyznamenaní na celoštátnom zjazde v Gottwaldove 1984

Zjazd Jednoty slovenských matematikov a fyzikov udelil tieto vyznamenania:

čestný člen

doc. RNDr. ONDREJOVI GÁBOROVI, CSc.

prof. RNDr. ANTONOVI HUŽOVI, CSc.

akademikovi TIBOROVI KOLBENHEYEROVI

prof. RNDr. JÚLIUSOVI KREMPASKÉMU, DrSc., členovi korešp. ČSAV a SAV

doc. JÚLIUSOVI KRMEŠSKÉMU, in memoriam

zaslúžilý člen

PhDr. ANTONOVI AUXTOVI

RNDr. MIKULÁŠOVI BLAŽEKOVI, DrSc.

doc. RNDr. MICHALOVI BUČKOVI, CSc.

RNDr. ONDREJOVI DRIBŇÁKOVI

KATARÍNE DVORSKEJ

doc. RNDr. JÁNOVI GATIAĽOVI, CSc.

RNDr. ALBERTOVI HĽAVÁČOVI

doc. ing. JOZEFOVI KLIMČÍKOVI, CSc.

RNDr. STANISLAVOVI KOLNÍKOVI, CSc.

JÁNOVI KORCHOVI

ANNE MALÍKOVEJ  
ŠTEFANOVI OBYŠOVSKÉMU  
PaedDr. IVANOVI ŠABOVI  
prof. RNDr. VALTEROVI ŠEDOVI, DrSc.  
prof. RNDr. MARKOVI ŠVECovi, DrSc.

#### pedagogické

RNDr. VIKTOROVI BEZÁKOVI, DrSc.  
RNDr. JOZEFOVI DRAVECKÉMU, CSc.  
FRANTIŠKOVI DUDROVI  
doc. RNDr. JOZEFOVI ĐURČEKOVI, CSc.  
RNDr. KATARÍNE GRÜNMANNOVEJ  
RNDr. MARIÁNOVI HANULOVI  
doc. RNDr. LOBOMÍROVI HRIVNÁKOVI, CSc.  
RNDr. VÁCLAVOVI KOUBKOVI, CSc.  
MICHALOVI MAGULOVI  
prof. RNDr. JOZEFOVI MORAVČÍKOVI, CSc.  
RNDr. LADISLAVOVI MORVAYMU, CSc.  
doc. RNDr. VIERE OBETKOVEJ, CSc.  
prof. RNDr. MILANOVI PETRÁŠOVI, CSc.  
doc. RNDr. VIKTOROVI PIRČOVI, CSc.  
RNDr. PETROVI PREŠNAJDROVI, CSc.  
prof. RNDr. BELOS LAVOVI RIEČANOVI, DrSc.  
ŠTEFANOVI RINDOŠOVI  
prof. RNDr. ONDREJOVI ŠEDIVÉMU, CSc.  
prof. RNDr. SERGEJOVI USAČEVOVI, DrSc.

#### čestné uznanie

RNDr. VOJTECHOVI BÁLINTOVI, CSc.  
RNDr. VLADIMÍROVI BAHÝLOVI, CSc.  
RNDr. ZOLTÁNOVI BALOGHOVI  
MÁRII BARBIEROVEJ  
doc. ing. ŠTEFANOVI BARTOVI, CSc.  
RNDr. DUŠANOVI BEŇOVIČOVI  
RNDr. PETROVI BEROVI  
RNDr. RUDOLFOVI BLÁŠKOVI  
prof. RNDr. ing. JOZEFOVI BRILLOVI, DrSc.  
ing. IVOVI ČÁPOVI, CSc.  
doc. RNDr. IVANOVI ČERVEŇOVI, CSc.  
RNDr. ONDREJOVI DEMÁČKOVI  
RNDr. ing. OLGE DROBNĚJ  
RNDr. STANISLAVOVI DUBNÍČKOVI, CSc.  
STANISLAVOVI DUCHOŇOVI  
RNDr. VOJTECHOVI FILOVI  
ŠTEFÁNII FLOREKOVEJ  
prof. RNDr. PAVLOVI GALAJDOVI, DrSc.  
RNDr. MILANOVI GREGOROVI  
RNDr. JURAJOVI GRIAČOVI, CSc.  
JOZEFOVI HABOVŠTIAKOVI  
PaedDr. JÁNOVI HAJNOVIČOVI  
RNDr. ALFONZOVI HAVIAROVI, CSc.

ANTONOVI HUDECOVI  
RNDr. ZUZANE CHORVÁTHOVEJ, CSc.  
RNDr. EMÍLII ILLEKOVEJ, CSc.  
BARNABÁŠOVI IPÓTHOVI  
doc. RNDr. JÁNOVI IVANOVI, CSc.  
doc. RNDr. STANISLAVOVI JENDROLOVI, CSc.  
RNDr. LADISLAVOVI JUSTOVI, CSc.  
RNDr. JOZEFOVI KAČÚROVI, CSc.  
MICHALOVI KAUKIČOVI, CSc.  
prof. RNDr. BLANKE KOLIBIAROVEJ, CSc.  
doc. RNDr. JOZEFOVI KOMORNÍKOVI, CSc.  
RNDr. ZUZANE LADZIANSKEJ, CSc.  
RNDr. MARTINOVI LUČIVIANSKEMU  
RNDr. EVE MAJERNÍKOVEJ, DrSc.  
RNDr. DUŠANOVI MANICOVI  
ing. PETROVI MARKOVI  
doc. RNDr. RADKOVI MESIAROVI, CSc.  
RNDr. MICHALOVI MLYNÁROVI, CSc.  
RNDr. PETROVI MRAFKOVI, CSc.  
RNDr. ĽUDOVÍTOVI NIEPELOVI, CSc.  
RNDr. DENISE NIKODÉMOVEJ, CSc.  
prof. ing. MILANOVI NOGOVI, DrSc.  
RNDr. ŠTEFANOVI OLEJNÍKOVI  
ing. ŠTEFANOVI PINTÉROVI, CSc.  
RNDr. ŠTEFANOVI PORUBSKÉMU, CSc.  
doc. RNDr. PAVLOVI POVINCNOVI, DrSc.  
EDITE RAČKOVEJ  
doc. RNDr. EMILOVI RAJČANOVI, CSc.  
doc. RNDr. ZDENE RIEČANOVEJ, CSc.  
RNDr. EUGENOVI RUŽICKÉMU, CSc.  
RNDr. IVANOVI SADLOŇOVI  
RNDr. BOHUSLAVOVI SIVÁKOVI, CSc.  
RNDr. ĽUBOMÍROVI SNOHOVI  
RNDr. IMRICHKOVI STARÍČKOVI, CSc.  
RNDr. JOZEFOVI STRUHÁLIKOVI  
RNDr. ŠTEFANOVI SCHRÖTTEROVI  
ŠTEFANOVI ŠEDIVÉMU  
RNDr. JÚLIUSOVI ŠOLTÉSOVI  
PAVLOVI ŠKRINÁROVI  
MÁRII TALLOVEJ  
IVANOVI TEPLÍČKOVI  
RNDr. EVE TREBATICKEJ  
ANNE UHRÍNOVEJ  
RNDr. VLADIMÍROVI VACEKOVI  
ANNE ŠUTÁKOVEJ  
PhDr. PAVLOVI VALENTOVI  
RNDr. OLGE VÁŇOVEJ  
RNDr. ERICHOVI WISZTOVI, CSc.  
RNDr. RUDOLFOVI ZAJACOVI, CSc.  
doc. ing. ANGELE ZENTKOVEJ, CSc.  
KAZIMÍROVI ŽÁKOVI  
PhDr. OLIVEROVI ŽIDEKOVI

## Zpráva o sjezdech JČSMF a JSMF

Celostátní sjezdy Jednoty československých matematiků a fyziků, vědecké společnosti při ČSAV, a Jednoty slovenských matematiků a fyziků, vědecké společnosti při SAV, se konaly ve dnech 25. až 27. října 1984 v hotelu Moskva v Gottwaldově. Delegáti obou Jednot se sešli jednak na společných zasedáních, aby projednali společné úkoly, schválili složení hlavního výboru JČSMF se zástupci ÚV JSMF, programy činnosti na další období a udělení sjezdových vyznamenání členům obou Jednot, a jednak na samostatných zasedáních, aby projednali zprávy o činnosti za uplynulé období, hospodářské zprávy a zprávy revizorů, udělili odstupujícím výborům absolutorium, schválili programy činnosti na nové období a zvolili nové vedoucí orgány obou Jednot.

Sjezdy se konaly pod hesly „Za uplatnění matematiky a fyziky ve společenské praxi“ a „Matematika a fyzika — základ vedecko-technického rozvoja“.

Zástupci obou Jednot byli 24. října odpoledne přijati předsedou MNV v Gottwaldově s. B. MUSILEM v zasedací síni MNV v Gottwaldově. Předseda MNV seznámil přítomné s historií a současnými problémy města Gottwaldova i s programem realizace závěrů zejména 8. a 10. pléna ÚV KSČ v podmínkách okresu Gottwaldov a požádal obě Jednoty o pomoc při jeho plnění. Závěrem setkání předal předsedům obou Jednot symbolické klíče od bran města Gottwaldova. Setkání se též zúčastnili další představitelé okresních i městských stranických a státních orgánů.

Večer téhož dne se pak sešly stranická skupina JČSMF a JSMF a na svých závěrečných schůzích předsednictvo a hlavní výbor JČSMF a ústřední výbor JSMF, aby projednaly zajištění průběhu sjezdu, schválily konečné návrhy kandidátek, programu činnosti Jednot po sjezdu, sjezdových vyznamenání a další aktuální otázky.

Celostátní sjezdy JČSMF a JSMF byly slavnostně zahájeny 25. října společným zasedáním za přítomnosti čestných hostů, kteří předsedali v čestném předsednictvu sjezdu: tajemníka OV KSČ pro průmysl dr. M. VRBY, místopředsedy MěNV ing. DANÍČKA, zástupce MŠ ČSR prof. FRANTIŠKA FEDIUKA, CSc., zástupkyně MŠ SSR dr. JÚLIE LUKÁTŠOVÉ, rektora VŠB v Ostravě akademika OLDŘICHA HAJKRA, předsedy kolegia fyziky ČSAV a děkana MFF UK Praha člena korespondenta ČSAV KARLA VACKA, DrSc., děkana MFF UK v Bratislavě člena korespondenta ČSAV a SAV MICHALA GREGUŠE, DrSc., děkana fakulty technologické VUT Brno se sídlem v Gottwaldově prof. ing. MILANA MLÁDKA, CSc., zástupce KOVS SAV prof. dr. VÁCLAVA MEDKA, CSc., a ředitele SNTL ing. JINDŘICHA SUCHARDY.

V čestném předsednictvu dále zasedali: člen korespondent ČSAV IVAN ÚLEHLA, DrSc., člen korespondent ČSAV a SAV JÚLIUS KREMPASKÝ, DrSc., prof. RNDr. BŘETISLAV NOVÁK, DrSc., doc. dr. ALOIS KUFNER, DrSc., doc. dr. DANIEL KLUVANEC, CSc., doc. RNDr. JAROLÍM BUREŠ, CSc., předseda pobočky JČSMF v Gottwaldově doc. RNDr. LUDVÍK NOVÁK, CSc., a RNDr. MIROSLAV ROZSÍVAL.

Na úvod zasedání přednesl Komorní orchestr gottwaldovských symfoniků několik krátkých skladeb ze svého repertoáru, jehož vystoupení bylo účastníky sjezdu oceněno upřímným potleskem.

Jednání slavnostního zasedání zahájil předseda JČSMF IVAN ÚLEHLA a uvítal delegáty JČSMF a JSMF a hosty sjezdů. Zvláště srdečně uvítal čestné hosty a potom přečetl pozdravný dopis KOVS ČSAV, který zaslal sjezdu místopředseda KOVS člen korespondent ČSAV J. VALENTA, DrSc. Zároveň oznámil, že se omluvili: předseda ČVTS ministr K. LÖBL, předseda KOVS ČSAV prof. ŠKODA, místopředseda vlády ČSSR prof. ing. M. KUBÁT, DrSc.

Program sjezdu, který dostali všichni účastníci ve svých materiálech, byl pak schválen bez připomínek.

Návrhy na složení pracovního předsednictva a sjezdových komisí předložil J. BUREŠ, návrh jednacího řádu sjezdu A. KUFNER. K návrhům nebyly žádné připomínky. Sjezd jednomyslně schválil jednací řád a zvolil:

pracovní předsednictvo: člen korespondent ČSAV I. ÚLEHLA (předseda), člen korespondent ČSAV a SAV J. KREMPASKÝ, prof. RNDr. B. NOVÁK, DrSc., prof. dr. V. MEDEK, CSc., doc. dr. D. KLUVANEC, CSc., doc. dr. A. KUFNER, DrSc., doc. dr. L. NOVÁK, CSc., doc. dr. J. BUREŠ, CSc., dr. J. JARŇÍK, CSc., dr. J. PLESNÍK, CSc., dr. H. DRAŠKOVIČOVÁ, CSc.

mandátovou komisi: dr. K. BARTUŠKA (předseda), dr. J. HOLENDÁ, CSc., doc. dr. F. NEUMAN, DrSc., prof. dr. Z. ZALABAI, CSc.



návrhovou komisi: prof. dr. B. NOVÁK, DrSc. (předseda), člen korespondent ČSAV I. ÚLEHLA, dr. Š. SCHWABIK, CSc., prof. dr. J. MORAVČÍK, CSc.

volební komisi: doc. dr. A. KUFNER, DrSc. (předseda), člen korespondent ČSAV K. VACEK, doc. dr. M. ČERNOHORSKÝ, CSc., doc. dr. J. JANOVIČ, CSc.

komisi pro vyznamenání: dr. M. ROZSÍVAL (předseda), M. JELÍNEK, doc. dr. ing. J. BŘEZINA, CSc., doc. dr. J. ŽILINKOVÁ, CSc.

J. BUREŠ informoval účastníky sjezdu, že federálním ministerstvem vnitra ČSSR byly schváleny nové stanovy JČSMF a vstoupily v platnost 25. dubna 1984 a že sjezd probíhá již podle nich. Všichni účastníci sjezdu obdrželi text nových stanov ve svých materiálech.

V další části zasedání, kterou řídil J. KREMPASKÝ, vystoupili čestní hosté: tajemník OV KSČ pro průmysl dr. M. VRBA, zástupce MŠ ČSR prof. F. FEDIUK a předseda kolegia fyziky ČSAV, člen korespondent ČSAV K. VACEK; jejich projevy jsou otištěny na str. 245–247 tohoto čísla.

Úvodem k diskusi o společných problémech obou Jednot přednesl I. ÚLEHLA tento projev:

*Významný mezník v činnosti Jednoty představuje schválení nových stanov. Mimořádný sjezd 4. prosince 1982 přijal návrh nových stanov Jednoty a federální ministerstvo vnitra je schválilo dne 25. 4. 1984. Nové stanovy respektují federální uspořádání našeho státu, strukturu Československé akademie věd a Slovenské akademie věd i skutečnost, že ve Slovenské socialistické republice byla na bázi existujících slovenských poboček Jednoty ustavena Jednota slovenských matematiků a fyziků. Stanovy vytvářejí široce definovaný prostor pro další spolupráci obou Jednot, která má dnes prakticky za sebou již mnohaletou plodnou historii. Bez této opravdu soudružské součinnosti bychom mnoho úkolů nemohli splnit v takovém měřítku, v jakém jsme se s nimi vyrovnávali.*

*Než přejdu k stručnému přehledu společně řešené problematiky, rád bych upozornil ještě na jeden rozhodující nový prvek obsažený ve schválených stanovách. V nich je také zakotvena možnost vytvářet v rámci Jednoty vědecké a pedagogické sekce jako samostatné právní osoby, nezávislé na pobočkách a schopné operovat i v celostátním měřítku. Je dobře známo, že všechny existující sekce Jednoty již po dlouhá léta vykonávají rozsáhlou a z celospolečenského hlediska velmi významnou činnost.*

*Dovolu mi nyní, abych v krátkosti nastínil tu problematiku, která se hluboce dotýká činnosti obou Jednot a pro niž je jejich kooperace životně důležitá. Z podnětu ministra školství s. doc. Vondrušky jsme se ujali přípravy a provádění televizního kursu Matematika převážně vážně. Jak víte, celý kurs již v televizi proběhl. Na jeho realizaci se podílel velký počet členů Jednoty z poboček v českých zemích i na Slovensku pod vedením komise pro televizi ustavené při hlavním výboru Jednoty a vedené s. akademikem Novákem. Televizní kurs měl velký a pozitivní ohlas v naší veřejnosti. Ukázal, jak se obě Jednoty zasloužily o zvyšování úrovně vzdělávání v matematice a současně i na to, že jsou schopny plnit společně velmi náročné úkoly.*

*Obě Jednoty věnovaly dále velkou pozornost zabezpečování a provádění matematických a fyzikálních olympiád v národním a mezinárodním měřítku. Navrhovaly ministerstvům školství členy ústředních výborů těchto olympiád a ve spolupráci s ministerstvy usilovaly o to, aby naši reprezentanti v mezinárodních soutěžích měli možnost vyniknout. Jak je vám dobře známo, čs. studenti si v mezinárodních olympiádách udržují dobré postavení. Letošní rok byl pro oblast olympiád zvlášť významný tím, že jsme oslavovali 25. výročí založení fyzikálních olympiád a že jsme byli spolupořadatelé Mezinárodní matematické olympiády konané v létě v Praze.*

*Rozsáhlá je také činnost vědeckých sekcí, jejichž odborné skupiny působí zpravidla v celostátním měřítku. Významnou složkou jejich aktivity je i pořádání škol, konferencí a seminářů, zabývajících se v intencích známých usnesení sjezdů a zasedání ÚV KSČ problematikou přenosu nových vědeckých poznatků do praxe a prognostickou činností. Jak v rámci Matematické vědecké sekce tak v rámci Fyzikální vědecké sekce proběhly v posledních třech letech prognostické semináře, postihující v širokém spektru témat jednak výhledy do budoucího rozvoje výzkumu v matematice a fyzice, jednak předpoklady možného využití nových objevů v průmyslu, v zemědělství, v biologii a v lékařství i v jiných oblastech. Připomeňme z více než 40 akcí taktó zaměřených jen některé, abychom ukázali na šířku, v níž působíme. Jsou to např. seminář o matematických metodách v ekonomii, seminář o využití matematických metod v hydromechanice, seminář o biomatematicke, konference pořádaná v roce 1984 pod názvem „Současný stav a trendy čs. matematiky“; seminář o nových metodách geofyzikálního průzkumu země, seminář*

*o diagnostice struktur polovodičových součástek, škola fyziky a techniky nízkých teplot, letní škola o kapalných krystalech a modelech biologických membrán, mezinárodní sympozium o jaderné elektronice, seminář o problémech lékařské fyziky, seminář o fyzice a ekologii. Mnohé z těchto akcí jsou pořádány ve spolupráci s významnými závody našeho národního hospodářství, jako je Škoda v Plzni, Tesla v Rožnově apod., nebo s centrálními státními institucemi.*

*Zvláště bych při této příležitosti vyzvedl uspořádání 6. generální konference Evropské fyzikální společnosti za naší účinné spolupráce letos v létě v Praze. Jednota jako kolektivní člen Evropské fyzikální společnosti přispěla nejen k tomu, že tematikou konference se staly základní směry ve fyzice, ale i celkově ke zdárnému jejímu průběhu. Této konference se zúčastnilo téměř 800 odborníků z řady evropských i zámořských zemí; vyznačovala se tím, že ukázala na hlavní směry fyzikálního bádání i na možnosti aplikace fyziky v širokém měřítku a přinesla tak důležité impulsy i k vytváření plánu výzkumu na příští pětileté období.*

*Spolupráce obou Jednot na pedagogickém poli byla rovněž velmi široká. Plně odpovídá úzké spolupráci obou ministerstev školství ve školské politice, v tvorbě učebních osnov a učebních plánů i ve vydávání učebnic. K významným společným akcím v této oblasti patří především konference uspořádaná v r. 1981 k novým textům učebnic fyziky pro gymnázia, která doporučila některé jejich modifikace a přispěla k lepšímu výběru autorů definitivních textů i k rozšíření recenzního posuzování těchto učebnic ze strany Jednoty. Další akcí tohoto typu byla Celostátní konference o vyučování matematice na vysokých školách technických, ekonomických a zemědělských v roce 1982, která přinesla důležité podněty k úpravám ve výuce matematiky na těchto školách i návrhy na některé úpravy výuky matematiky na středních školách se zřetelem na potřeby vysokých škol technických. Ve stejném roce proběhl také celostátní seminář o vyučování fyziky na vysokých školách technických, který vyústil ve společné akci ústředních orgánů obou Jednot, jejímž závěrem byly návrhy na některé modifikace výuky fyziky na těchto školách. Konečně nikoliv poslední závažnou akcí na tomto poli byla i konference uspořádaná pod názvem Setkání matematiků ze všech typů škol, které se zúčastnila velmi početná skupina z Jednoty slovenských matematiků a fyziků. Tato konference se mimo jiné velmi podrobně zabývala výukou matematiky na základní škole a formulovala některá východiska nového přístupu k této výuce.*

*V mém stručném přehledu bylo možné vystihnout jen několik málo těch nejdůležitějších společných akcí obou Jednot, ale i tento z časových důvodů limitovaný pohled podtrhuje význam úzké kooperace obou Jednot při plnění jejich základních úkolů: napomáhat zvelebování naší země péčí o výuku matematiky a fyziky a péčí o rozvoj vědy a jejího využití.*

*V diskusi pak vystoupili: akademik J. NOVÁK (hodnocení televizního kursu „Matematika převážně vážně“ a zdůraznění významu matematiky pro jiné obory), ADLEROVÁ (činnost komise pro fyziku na VŠTEZ, jejíž kritické hodnocení zkušeností ve vyučování fyzice na těchto školách bylo zasláno řadě institucí), B. BUDINSKÝ (Informace o práci komise pro matematiku na VŠTEZ, snaha o to, aby se matematika stala integrální součástí vzdělání inženýrů), E. SVOBODA (problematika učebnic fyziky pro stř. školy, činnost FPS JČSMF), L. PÁTÝ (příklady historie JČSMF pro další její činnost a práce historické komise) a D. KLUVANEC (o historii, úkolech a úspěších fyzikální olympiády).*

*Diskusi uzavřel předsedající J. KREMPASKÝ. Na závěr dopoledního zasedání vystoupil I. ŮLEHLA, který ve svém „Slově předsedy k ukončení funkčního období“ uvedl:*

*Můj projev je zařazen do programu proto, že na minulém sjezdu byl ještě předseda Jednoty čs. matematiků a fyziků volen na společném zasedání obou Jednot. Dostává se mi proto práva, povinnosti i cti, přednést na společném shromáždění delegátů obou Jednot závěrečné slovo k ukončení funkčního období.*

*Vzhledem k tomu, že delegáti mají v rukou podrobné zprávy o činnosti a měli možnost vyslechnout zprávu o centrálních společných problémech obou Jednot, omezím se jen na obecnou stránku naší působnosti.*

*V celém funkčním období jsme se snažili o to, abychom postupovali v duchu pokrokových tradic Jednoty a v souladu se záměry nejvyšších stranických a státních orgánů na poli vědy a výzkumu, školy a vzdělání.*

*V oblasti vědy jsme kladli důraz vždy na to, abychom vedle samotného rozvoje matematických a fyzikálních oborů měli trvale na mysli i jejich aplikace, abychom své poslání vědeckých pracovníků*

cháпали v širokých společenských souvislostech a nazírali na ně jako na významnou složku kulturního života našeho státu.

Na pedagogickém úseku jsme se snažili vést všechna naše jednání tak, abychom se soustředili na pozitivní kritiku nové soustavy výuky matematiky a fyziky, abychom neukazovali jen na její nedostatky a slabiny, ale vyzdvihovali i její pozitivní stránky a z podrobného rozboru i ze zkušenosti vyvozovali konkrétní závěry, které by korigovaly nedostatky a rozšiřovaly, upevňovaly a zobecňovaly kladné prvky nové soustavy.

Na půdě Jednoty jsme se pokoušeli dále prohlubovat kooperaci obou Jednot na zásadě soudružského porozumění pro specifické národní záměry obou Jednot a na zásadě úzké a rovnoprávné součinnosti při řešení problémů celostátního významu.

Ani jeden z těchto záměrů by nebyl realizovatelný bez aktivní spolupráce a hlubokého porozumění členů hlavního výboru JČSMF a ústředního výboru JSMF, bez pomoci poboček a sekcí Jednoty a bez obětavé práce členů obou Jednot. Rád bych proto poděkoval všem, kteří nám v naší odpovědné funkci pomáhali, a vyjádřil přesvědčení, že další vývoj Jednoty bude postupovat analogickým směrem, že Jednota bude i nadále spolehlivým a nenahraditelným pomocníkem centrálních institucí na poli školství a vědy a že bude mít stále na zřeteli neoddělitelnou složku své činnosti, svoji celospolečenskou funkci.

Tímto projevem bylo ukončeno dopolední společné zasedání sjezdů JČSMF a JSMF. Odpoledne pokračovalo společné zasedání přednáškou prof. dr. J. PIŠŮTA, Dr.Sc.: *Dve teorie Nielse Bohra, které nevyšli*. Tuto velmi pěknou a zajímavou přednášku vyslechli přítomní s velkou pozorností.

Po přednášce byla zahájena samostatná jednání sjezdů obou Jednot. Jednání sjezdu JČSMF zahájil a řídil B. NOVÁK. Po zahájení vzpomněl I. ÚLEHLA členů JČSMF, kteří zemřeli v uplynulých letech. Potom byl schválen program zasedání a sjezdové komise ve složení:

mandátová komise: K. BARTUŠKA (předseda), J. HOLENDÁ, F. NEUMAN;

volební komise: A. KUFNER (předseda), K. VACEK, M. ČERNOHORSKÝ, L. DRS, J. FOUSEK, I. NETUKA, J. ŘEPOVÁ;

návrhová komise: B. NOVÁK (předseda), I. ÚLEHLA, Š. SCHWABIK, J. BARTÁK, K. BURIÁN, S. KRUPČKA, J. KUBÁT, O. LEPIL, Z. UNGERMAN, E. NOVÁKOVÁ;

komise pro vyznamenání: M. ROZSÍVAL (předseda), M. JELÍNEK, J. BŘEZINA, J. KURZWEIL, J. SVOBODA, Š. ZAJAC, J. KOLOUCHOVÁ.

Odstupující předseda I. ÚLEHLA pak přednesl zprávu o činnosti JČSMF za období uplynulé od minulého sjezdu:

*Stejně jako v předcházejícím volebním období i v posledním období od roku 1981 Jednota československých matematiků a fyziků aktivně rozvíjela usnesení posledního sjezdu, citlivě, pohotově, a pozitivně reagovala na jednání nejvyšších stranických a státních orgánů týkajících se otázek vědy a školství, výzkumu a výchovy. Rovněž bez průtahů odpovídala svými akcemi na problémy vytyčené Československou akademií věd v oblasti vědy a na problémy vyzdvihnuté ministerstvem školství na poli výuky a vzdělávání v matematice a fyzice.*

*V celém tomto období se snažila napomáhat pozitivní kritikou realizaci nového programu vzdělávání na školách a analogicky postupovala i v rámci svého druhého hlavního a již tradičního úkolu, v péči o rozvoj vědy a v podpoře přenosu výsledků výzkumu do společenské praxe.*

*Úlohy, které jsme si na minulém sjezdu uložili, byly v převážné části úspěšně splněny, v některých z nich se nám však nepodařilo dosáhnout vytčeného cíle. Vedle těchto úkolů Jednota řešila některé otázky, s nimiž jsme na minulém sjezdu nepočítali. Dovolte mi proto, abych nyní přešel k podrobnějšímu hodnocení naší práce, která probíhala v hlavním výboru, jeho předsednictvu a jeho komisích, ve vědeckých a pedagogických sekcích, v jejich odborných skupinách, v pobočkách a v jejich odděleních.*

*Hlavní výbor Jednoty si po sjezdu v Karlových Varech stanovil zcela konkrétní úkoly, jak prohloubit činnost Jednoty a realizovat náměty, které mu byly uloženy v oblasti vědy a výzkumu, na pedagogickém poli, na půdě společenské i uvnitř Jednoty.*

*Podle usnesení sjezdu šlo v oblasti vědy především o prohloubení spolupráce s ČSAV a jejími vědeckými kolegií. Zde je možné konstatovat, že tento úkol byl v podstatě plněn dobře. Předsednictvo hlavního výboru Jednoty bylo ve styku odpovídajícím potřebám s akademikem V. Pokorným, který má v prezidiu*

ČSAV na starosti vědecké společnosti. Členové předsednictva měli možnost několikrát se setkat s předsedou ČSAV akademikem B. Kvasilem a projednat s ním některé závažné otázky. Jak je dobře známo, s. akademik Kvasil se dal se zájmem informovat o činnosti Jednoty a aktivně jí v mnoha případech pomáhal. Připomeňme jen jeho významnou účast na Konferenci čs. fyziků v roce 1982 a jeho pomoc při realizaci generální konference Evropské fyzikální společnosti organizované za účasti Jednoty letos v Praze. Domníváme se, že bychom měli s. akademiku B. Kvasilovi za jeho zájem a za jeho pomoc Jednotě z tohoto místa srdečně poděkovat a současně ho ujistit, že Jednota bude i nadále intenzivně napomáhat rozvoji vědy a přenosu jejich poznatků do společenské praxe.

Vzájemné vztahy mezi Jednotou a kolegií matematiky a fyziky byly upraveny po novém ustavení kolegií, tak, jak to odpovídá jejich zájmům i zájmu Jednoty. Akce Jednoty jsou projednávány v obou kolegiích a pro řešení některých otázek vytvářejí kolegia a Jednota společně komise. Nebyly však vytvořeny hlubší kontakty s kolegiem astronomie, geofyziky a meteorologie.

Dalším důležitým úkolem na poli vědy bylo prohloubit kontakty s federálním ministerstvem pro technický a investiční rozvoj a navázat je s ministerstvem elektrotechniky. V prvním případě nedošlo však k podstatné změně existující spolupráce, což bylo do jisté míry způsobeno také známými reorganizacemi a vytvořením Státní komise pro vědeckotechnický a investiční rozvoj. Na druhé straně se nám podařilo navázat kontakty s federálním ministerstvem elektrotechniky, které vyústily nejen v osobní účasti s. ministra Kubáta na některých našich akcích, ale také v uspořádání významného společného semináře „Zitřek výpočetní techniky na školách“; tento seminář přijal důležitá doporučení pro program činnosti ministerstva elektrotechniky a ministerstva školství na tomto poli.

Třetím důležitým úkolem bylo rozšířit svazky vědeckých sekcí a jejich odborných skupin s matematickými a fyzikálními pracovišti. Jsem toho názoru, že tento úkol byl v celém rozsahu plněn. Fyzikální ústav ČSAV i matematicko-fyzikální fakulta v Praze velmi významně pomáhaly Jednotě v pořádání důležitých akcí, za což jim patří také náš hluboký dík. Mnohé další instituce fyzikální a matematické úzce spolupracovaly s různými orgány Jednoty, pomáhaly jí nebo společně s Jednotou pořádaly řadu akcí, a proto i ostatní specifické úkoly Jednoty v oblasti vědy a výzkumu mohly být úspěšně plněny.

Jednou z velkých akcí takto ve vzájemné a úzké kooperaci pořádaných byla generální konference EFS, o níž jsem se již zmínil. Fyzikální sekce a její výbor, na němž v Jednotě leželo břímě odpovědnosti, vykonal velký, prospěšný kus práce, vytvořil pro čs. fyziku významné informační fórum a poskytl i velkou příležitost pro propagaci Československa v zahraničí. Rád bych proto fyzikální vědecké sekci a jejímu bývalému předsedovi J. Kaczérovi z tohoto místa srdečně poděkoval.

Přejdeme k druhé významné sféře činnosti Jednoty. Hlavní výbor věnoval na každém svém zasedání pozornost pedagogické problematice a vytvořil hned na počátku svého funkčního období novou komisi pro pedagogické otázky. Ta rozvinula bohatou a na minulém sjezdu nikoli v tomto rozsahu předpokládanou činnost.

Hlavním úkolem na tomto poli bylo prohloubit a dále rozšířit dosavadní formy spolupráce s ministerstvem školství a dalšími pedagogickými institucemi. Spolupráce s ministerstvem školství byla skutečně v uplynulém období bohatá. Vedoucí představitelé ministerstva školství, s. ministr, s. náměstek Císař i s. náměstek Čepička projevovali trvalý zájem o činnost Jednoty na tomto úseku a aktivně se sami nebo prostřednictvím svých zplnomocněných zástupců zúčastnili řady akcí Jednoty. Na jejich popud se zástupci MŠ zúčastnili také zasedání hlavního výboru zaměřeného k otázce středního odborného školství. Jednou z velmi významných akcí Jednoty v této sféře bylo setkání českých matematiků uspořádané koncem roku 1983. Z něho vzešly důležité podněty a na ně navázala rozhodnutí o jistých modifikacích učebnic matematiky pro základní školu. Nyní půjde o to, aby tento progresivní rozběh udržel své tempo v dalším období a v něm vykristalizovala základní koncepce vyučování matematice na základní a střední škole.

Druhý úkol, pomáhat při realizaci nové vzdělávací soustavy v matematických a fyzikálních oborech, byl rovněž systematicky a úspěšně plněn. Jednou z velmi důležitých a pozitivních akcí v tomto směru bylo uspořádání konference k textům učebnic fyziky pro gymnázia ve Vyškově v roce 1982, odtud vyšla řada úprav těchto učebnic a bylo rozhodnuto pověřit Jednotu recenzí nových textů.

Lze říci, že také všechny záměry v pedagogické oblasti, které si Jednota na sebe vzala, byly řádně plněny. Je však třeba konstatovat, že jsme neměli dost sil a dosti možností k tomu, abychom se zabývali středními odbornými školami a středními odbornými učilišti v žádoucím rozsahu. Je také škoda, že

jste letos z technických důvodů nemohli uspořádat pravidelný a oblíbený seminář o filozofických problémech fyziky.

Přejdeme k třetí kategorii úkolů, které přijal minulý sjezd. Jde o úkoly, které plní Jednota v celospolečenské oblasti. V tomto směru si Jednota vytyčila jako první úkol navázat a rozšířit spolupráci se Svazem zaměstnanců školství a vědy (ROH), prohloubit spolupráci s SSM, VTS a Socialistickou akademií. V tomto směru se udělalo velmi málo nového. Spolupráce s těmito institucemi nepřesáhla předchozí kontakty, sekce, odborné skupiny a pobočky spolupracovaly s těmito institucemi jako dříve spontánně bez organizačně podchytené koordinace činnosti. Přes naše snahy a několikrát vyvinutou iniciativu se nepodařilo dovést jednání ani s VTS, která nám stojí nejbliže, do stadia, v němž by bylo možné uzavřít dohodu o spolupráci.

Druhý z úkolů, který se týká spolupráce s filmem, televizí a dalšími informačními médii se plnil celkem dobře a pokud se týká televize, mimořádně úspěšně. Jak je vám dobře známo, proběhl televizní kurs *Matematika převážně vážně*, který měl širokou a v průměru velmi kladnou odezvu v naší veřejnosti. Podařilo se tu koordinovat síly televize i Jednoty k významnému vzdělávacímu programu, který nemá dosud u nás obdoby.

Třetím úkolem v oblasti společenské bylo zintenzivnit styky s matematickými a fyzikálními společnostmi socialistických zemí. Jsem toho názoru, že k zintenzivnění těchto kontaktů v rámci ekonomických možností skutečně došlo. Přistoupili jsme navíc v rámci těchto úkolů k jednání o možnosti navázat styky s matematickou společností ve Finsku, s fyzikální společností v Rakousku a s fyzikální společností v Jugoslávii. Dobrou úroveň má v současné době naše spolupráce s Evropskou fyzikální společností.

Ostatní úkoly se v této sféře aktivity Jednoty plnily v předpokládaném rozsahu. Za zmínku stojí to, že naše spolupráce se Státním nakladatelstvím pedagogické literatury dospěla do stadia úzké vzájemné koordinace a že se Státním nakladatelstvím technické literatury byla uzavřena dohoda o spolupráci.

Pro činnost Jednoty a jejich poboček je velmi důležité, že byly obnoveny a uzavřeny další smlouvy s vysokými školami v intencích usnesení minulého sjezdu. Jde o prodloužení smlouvy s Vysokou školou dopravní v Žilině a o nové nedávno podepsané smlouvy s Vysokou školou báňskou v Ostravě a s Univerzitou Palackého v Olomouci.

Na závěr tohoto bodu je účelné se zmínit i o tom, že ve stadiu závěrečného jednání je také dohoda o spolupráci mezi ministerstvem školství a Jednotou. V případě jejího podepsání by byl splněn i bod 10 programu v celospolečenské oblasti, který byl přijat na sjezdu JČSMF v Karlových Varech.

Přejdu nyní k poslední třídě úkolů přijatých na minulém sjezdu. Jsou to úkoly, které se týkají vnitřní činnosti a organizace JČSMF. Protože se domnívám, že je pro nás tato problematika významná, věnuji se jí podrobněji a proberu jeden bod usnesení po druhém.

### 1. Prohlubovat spolupráci s JSMF

Tato spolupráce byla mimořádně aktivní. Členové JSMF, kteří jsou členy předsednictva hlavního výboru, se zúčastňovali v dostatečném množství schůzi těchto orgánů na to, aby výměna informací o činnosti byla dobrá. Členové předsednictva JČSMF se zúčastnili všech zasedání ústředního výboru JSMF a převážně většiny schůzi předsednictva ústředního výboru JSMF. Obě Jednoty se podílely na organizování většího počtu společných akcí. O nejdůležitějších z nich jsem již měl možnost hovořit. Týkají se problematiky vyučování matematiky a fyziky na vysokých školách technických, ekonomických a zemědělských, dále otázek vyučování těmito oborům na základních a středních školách. Ke společným akcím je zapotřebí přičíst mnohé konference, semináře, školy, dále matematickou a fyzikální olympiádu, televizní kurs o matematice apod.

### 2. Zdokonalovat spojení mezi ústředím, pobočkami a sekcemi

Největší pozornost věnoval hlavní výbor a jeho předsednictvo činnosti poboček, bedlivě však sledoval i činnost sekcí. Členové předsednictva hlavního výboru navštívili v uplynulém období prakticky všechny pobočky, některé z nich i vícekrát. Předsedové sekcí a pražské pobočky podávali pravidelné zprávy o činnosti sekcí a pražské pobočky na zasedáních předsednictva a v důležitějších případech i na zasedáních hlavního výboru. Pobočkám byl rozeslán potřebný informační materiál a byly od nich vyžadovány zprávy a hlášení. Je však nutné zmínit se i o tom, že tok informací od poboček na ústředí nebyl vždy plynulý. Někdy se stalo, že jsme bohužel potřebné informace z poboček neobdrželi i přes několikerou urgenci.

Je mou povinností také informovat sjezd o tom, že byla zrušena pobočka v Karlových Varech a že její členové byli převedeni do plzeňské pobočky. Pobočka v Karlových Varech ztratila svoji původní základnu zrušením vysoké školy v Karlových Varech a tím i možnost vykonávat svoji činnost na úrovni jiných poboček. Proto hlavní výbor vyslovil souhlas se zrušením pobočky a mimořádný sjezd JČSMF v r. 1982 schválil toto zrušení.

### 3. Prohloubit kontakty mezi matematikou a fyzikou

Domnívám se, že tu jde o společný zájem našich členů nejen proto, že převážná většina učitelů matematiky a fyziky na základních a středních školách má aprobaci z obou oborů, ale také proto, že v oblasti vědecké práce je zřejmá snaha po hlubší kooperaci. Zintenzivnění kontaktů mezi matematikou a fyzikou se význačně projevovalo již na úrovni hlavního výboru. Jeho členové se zúčastňovali, pokud jsou matematiky, různých fyzikálních akcí a naopak. Pravidelně se začali členové vědeckých sekcí zúčastňovat řešení pedagogických a didaktických problémů, jimiž se zabývají pedagogické sekce. Navíc došlo vůbec k prvnímu kontaktu mezi terminologickými komisemi pro matematiku a pro fyziku a začala se vytvářet báze pro jejich velmi těsnou spolupráci v budoucnosti. Jinými akcemi pořádanými Jednotou, které přímo vytvářejí možnost hlubších osobních kontaktů matematiky a fyziky, jsou různé semináře a konference např. semináře o počítačové fyzice.

### 4. Rozšiřovat síť důvěrníků na všech typech škol, aktivizovat a rozšiřovat tuto síť i na vysokých školách a ve vědeckých ústavech a laboratořích základního i aplikovaného výzkumu

Hlavní výbor i jeho předsednictvo a sekretariát JČSMF věnovali po celé funkční období velkou pozornost této otázce. Pravidelně se jí zabývali a dbali na to, aby se tento úkol co neefektivněji plnil. Byly rozšířeny řady našich důvěrníků, kteří jsou nyní pravidelně informováni a dostávají písemný materiál i publikace týkající se jejich činnosti. Na vysokých školách a ve výzkumných ústavech pracují důvěrníci celkem dobře, rovněž na některých středních školách je funkce důvěrníka již zakotvena. Máme však řadu středních škol a ještě více základních škol, kde nemáme důvěrníky, kam se nám celkem nepodařilo proniknout.

### 5. Rozšiřovat členskou základnu JČSMF

Počet členů Jednoty rok od roku stoupá, přesáhl již značně hranici 3000 členů v českých a moravských pobočkách. Je však třeba konstatovat, že je ještě velmi mnoho učitelů na středních a základních školách, kteří nejsou členy Jednoty, zvláště málo členů máme ze středních škol a středních odborných učilišť a ze základních škol. Je pozoruhodné, že např. brněnská pobočka, která mívala v minulosti vysoké procento středoškolských učitelů, má nyní naprostou většinu svých členů z vysokoškolských pracovišť a výzkumných ústavů. Jsem toho názoru, že je nanejvýše žádoucí probudit v našich pobočkách větší zájem učitelů středních a základních škol o členství v Jednotě.

### 6. Tento bod se týká členského časopisu Jednoty, Pokroky matematiky fyziky a astronomie

Hlavní výbor a jeho předsednictvo se pravidelně zabývaly jak řízením tohoto časopisu, tak činností jeho redakční rady. Hlavní výbor ocenil na svých zasedáních dobrou práci redakce, a také se zabýval ostatními matematickými a fyzikálními časopisy zaměřenými ke škole.

### 7. Zde byla zdůrazněna nutnost podporovat tiskové středisko Jednoty

Tímto bodem se hlavní výbor a jeho předsednictvo pravidelně zabývaly. Tiskové středisko pracovalo velmi dobře a pohotově se přizpůsobovalo aktuálním potřebám. Počet titulů, které vydávalo, se pohyboval kolem 16 ročně.

### 8. Informovat veřejnost o činnosti Jednoty

O činnosti Jednoty byla veřejnost informována v denním tisku v kratších zprávách i v delších článcích, které většinou byly příležitostné. Některé její akce byly podchyceny rozhlasem a televizí. V odborném tisku byla publikována rovněž řada zpráv a informací o činnosti JČSMF a jejích orgánů. Nepodařilo se však dosáhnout pevnějšího spojení s informačními médii.

## 9. Usilovat o zdokonalování činnosti JČSMF

*Přehled, který jsme zde podali, do značné míry ukazuje, jak tento bod programu byl plněn. Důležitým faktorem, k němuž v průběhu právě končícího volebního období došlo, bylo projednání nových stanov JČSMF, na které jsme mnoho let čekali. Celý proces trval poměrně dlouho, protože podle směrnic ministerstva vnitra a ČSAV měly všechny společnosti při ČSAV předložit nové stanovy, které by byly v souladu s federálním uspořádáním našeho státu a se současnou strukturou ČSAV a SAV. Návrh našich stanov byl řádně projednán sekcemi, pobočkami, předsednictvem hlavního výboru a hlavním výborem a předložen mimořádnému sjezdu, který se konal 4. prosince 1982 v Praze s hlavním bodem programu — návrh nových stanov. Sjezd, jehož se zúčastnili delegáti z ČSR a SSR přijal po diskusi návrh jednomyslně. Letos byly stanovy po formálních úpravách předány Jednotě dopisem ministerstva vnitra ze dne 25. dubna. Každý z nás si již uvědomil, že postupujeme v duchu nových stanov, které vytvářejí dobrý základ pro efektivní spolupráci JČSMF a JSMF, které poskytují podstatně volnější prostor k činnosti vědeckých a pedagogických sekcí a které konečně dovolují Jednotě organizačně lépe než dříve zajišťovat její akce a její program.*

*Všechny ty pozitivní výsledky, o nichž jsem hovořil, by byly nedosažitelné bez aktivní pomoci členů hlavního výboru, výborů poboček a výborů sekcí a bez přímé a obětavé práce velkého počtu dalších členů Jednoty. Jim všem patří také naše poděkování.*

*Je nyní na sjezdu, aby posoudil, zda úkoly, které byly uloženy v Karlových Varech v roce 1981 na řádném sjezdu JČSMF, byly odpovědně splněny.*

Po vystoupení I. ÚLEHLY přednesl stručnou hospodářskou zprávu hospodář JČSMF J. JARNÍK a revizní zprávu revizor L. PÁTÝ. V revizní zprávě bylo konstatováno, že hospodaření Jednoty bylo prováděno podle platných směrnic a prostředky byly vynakládány tak, aby přinášely užitek jednak Jednotě, jednak celé obci matematiků a fyziků, a bylo doporučeno, aby sjezd udělil odstupujícímu hlavnímu výboru absolutorium.

V diskusi k předneseným zprávám vystoupilo celkem 17 účastníků sjezdu. Diskusi zahájil předseda zahraniční komise M. MATYÁŠ. Informoval účastníky sjezdu o stavu zahraničních výměnných styků a o problémech krytí nákladů na tyto svazky vzhledem k zvýšení vložných konferencí i cen za ubytování. Uvedl náměty na nové řešení těchto problémů v budoucích letech. Dále vystoupili: JAROSLAV ŠEDIVÝ (doplnění zprávy ve sjezdovém sborníku o nejnovější akci, zdůraznění nutnosti více a účinněji popularizovat matematiku zejména v hromadných sdělovacích prostředcích), L. DRS (o problematice výuky deskriptivní geometrie a počítačové grafiky), I. ÚLEHLA (o výuce fyziky na vysokých školách technických a o otázce výuky oboru jaderná fyzika), J. KACZÉR (o průběhu 6. generální konference EFS), J. DULA (o problémech práce hospodáře pobočky), M. FIEDLER (o práci komise pro talenty, zavedení evidence talentů), V. ČECH (o úspěších práce pobočky v Ústí nad Labem při organizování akcí FO), J. JARNÍK (komentář k vystoupení J. DULY, týkající se účtování akcí přes pobočky), M. KOMAN (problematika matematické olympiády na ZŠ a úloha pro MO), J. DUPAČ (využití počítačů a statistické zpracování dat při výuce matematiky na školách), J. BARTÁK (práce OS MPS pro matematiku na SOU a SOŠ), M. SINKOVÁ (informace o práci PO PP), JAN ŠEDIVÝ (činnost OS FPS pro vyučování fyzice na ZŠ a její problematika), M. MILER (problematika hospodaření poboček), I. ŠANTAVÝ (některé příčiny relativně nízkého postavení matematiky a fyziky v povědomí naší společnosti), Š. ZAJAC (informace o výsledcích korespondenčních voleb nového výboru FVS).

Diskusi uzavřel předsedající B. NOVÁK poděkováním všem diskutujícím a ujištěním, že podněty z diskuse budou projednány novým hlavním výborem. Pak udělil slovo předsedovi mandátové komise K. BARTUŠKOVÍ, který oznámil, že ze zvolených 68 delegátů je jich na zasedání přítomno 67, tj. 98,5%, a sjezd je proto schopný se usnášet. Nato delegáti hlasováním jednomyslně udělili odstupujícímu hlavnímu výboru JČSMF absolutorium.

Posledním bodem jednání bylo provedení voleb nového hlavního výboru, jeho náhradníků, revizorů a jejich náhradníků. Řízení voleb se ujal předseda volební komise A. KUFNER. Upozornil na volební řád a přečetl seznam navrhovaných kandidátů a jejich stručnou charakteristiku. Volby byly provedeny tajným hlasováním. Po provedení voleb oznámil předsedající B. NOVÁK, že výsledky voleb budou oznámeny druhý den, a zasedání ukončil.

Večer účastníci sjezdu navštívili podle vlastního výběru koncert nebo divadelní představení.

Samostatné zasedání sjezdu JČSMF pokračovalo pak v pátek 26. října dopoledne. Zasedání řídil M. ROZSÍVAL. Jako první vystoupil předseda volební komise A. KUFNER, který oznámil výsledky voleb. Ve volbách bylo odevzdáno celkem 66 platných a 1 neplatný volební lístek pro volby členů HV a 67 platných volebních lístků pro náhradníky HV, revizory a jejich náhradníky. Všichni navrzení byli zvoleni vysoko nadpoloviční většinou. M. ROZSÍVAL poděkoval volební komisi a jejímu předsedovi za jejich práci a upozornil, že nový výbor se sejde ihned po skončení zasedání sjezdu JČSMF na ustavující schůzi.

Návrh programu činnosti JČSMF na další období, který obdrželi delegáti ve sjezdových materiálech, charakterizoval místopředseda programové komise Š. SCHWABIK. V diskusi k návrhu programu vystoupilo celkem 10 účastníků sjezdu: Z. ŠIGUT (spolupráce fyziky s průmyslem), J. JANÁS (problémy učitelů při realizaci nové koncepce — problém pomůcek, osnov, koordinace učiva), L. PÁTÝ (příprava jubilejního sjezdu, problémy výchovy mladých vysokoškoláků a výuky matematiky a fyziky na vysokých školách, problém voleb HV a návrh na blahopřání básníku J. SEIFERTOVÍ k udělení Nobelovy ceny), M. MILER (péče o členskou základnu, ocenění pro dlouholeté členy), J. FOUSEK (spolupráce pracovišť ČSAV a vysokých škol při výuce fyziky), J. KRUPÍČKA (význam a činnost odborných skupin FVS, spolupráce s praxí, propagace matematiky a fyziky a její popularizace), Z. NÁDENÍK (práce s nadanými studenty, počítačová geometrie), J. BUREŠ (využití přílohy PMFA), I. ÚLEHLA (o společenské funkci Jednoty a spolupráci s jinými institucemi).

Po skončení diskuse slíbil předsedající, že veškeré náměty na další úkoly Jednoty budou projednány HV a po uvážení budou zařazeny do programu Jednoty.

Na závěr bylo jednomyslně přijato usnesení sjezdu JČSMF (text na str. 273).

Ihned po skončení oddělených zasedání obou Jednot se konalo krátké zasedání, na němž byl na základě voleb na oddělených zasedáních obou Jednot ustaven nový hlavní výbor JČSMF se zástupci ÚV JSMF.

Nově zvolený hlavní výbor JČSMF se pak sešel na své ustavující schůzi a zvolil ze svého středu předsednictvo. Po schůzi HV se pak konala ustavující schůze předsednictva HV a byli zvoleni: předsedou JČSMF člen korespondent ČSAV IVAN ÚLEHLA, dále 4 místopředsedové, vědecký tajemník a hospodář. Složení předsednictva HV je uvedeno na str. 248. Na tomto zasedání PHV JČSMF byla pak v duchu nových stanov JČSMF podepsána dohoda o spolupráci JČSMF a JSMF. Předseda JČSMF I. ÚLEHLA pak blahopřál nově zvoleným členům PHV a ukončil první zasedání PHV.

Odpoledne se účastníci sjezdu podle zájmu zúčastnili exkurzí do Slušovic, Luhačovic nebo do Kroměříže. Večer se konalo společenské setkání účastníků sjezdu při hudbě a tanci.

Závěrečné společné zasedání sjezdů JČSMF a JSMF se konalo 27. října 1984.

Po zahájení seznámil J. BUREŠ účastníky sjezdu se složením nového předsednictva HV JČSMF. Pak následovala odborná přednáška RNDr. J. NEŠETŘILA, CSc., *Historická perspektiva konečné matematiky*, která byla vyslechnuta s velkým zájmem. Přednášku uváděl V. MEDEK. Po jejím skončení pokračovalo jednání sjezdu podle programu předložením návrhů na sjezdová vyznamenání. Návrh přednesl M. ROZSÍVAL za JČSMF a J. ŽILINKOVÁ za JSMF. Návrhy na čestné členy byly předneseny jednotlivě se stručnými charakteristikami a delegáti sjezdu hlasováním o každém návrhu jednotlivě všechny návrhy jednomyslně schválili. Přítomným nově zvoleným čestným členům pak I. ÚLEHLA předal diplomy a stříbrné medaile JČSMF. Jménem nově zvolených čestných členů poděkoval akademik O. HAJKR tímto projevem:

*Dovolte mi, abych upřímně poděkoval jménem nás všech, kteří jsme byli dnes poctěni vysokým vyznamenáním, že jsme se stali čestnými členy naší Jednoty. Je to pro nás rovněž závazek, že budeme i nadále odpovědně a cílevědomě přispívat iniciativní prací k dobrému jménu našich obou Jednot nejen v rámci ČSAV a celé naší republiky, ale i v mezinárodním měřítku.*

*Práce v našich Jednotách je především práce učitelská, neboť sdružuje v jednom tvůrčím kolektivu učitele všech stupňů škol. A práce učitele v naší společnosti je, jak známo, nezastupitelná.*

*V. I. Lenin charakterizoval učitele socialistické společnosti jako výchovného činitele, který musí být aktivním společenským a politickým činitelem, zprostředkovatelem a angažovaným bojovníkem za ideje*



*komunismu, ať pracuje v kterékoli vědní oblasti, a jehož práce vyžaduje spojit rozum a srdce, sociální uvědomění, vědeckou připravenost a profesionální vyspělost.*

*Tato komplexní práce učitele je velmi závažná také v matematice a fyzice, neboť mimo jiné se stále více ukazuje klíčový význam těchto našich disciplín, které tvoří dnes již prokazatelně, spolu s marx-leninskou filozofií, společný průnik se všemi dalšími vědními disciplínami; tím mají prvořadý význam pro praxi, zejména pro technickou praxi. Odpovědnost za jejich další rozvoj jakožto vědeckých disciplín, za stále promyšlenější výuku na všech typech škol z nás proto nikdo nesejme.*

*Fyzikálně matematické základy a modelování se již staly zcela nepostradatelnými základními tendencemi technického rozvoje a automatizace výroby. Přitom možnosti matematiky, fyziky a teorie informací jsou v tomto směru rozsáhlé a nejsou zdaleka vyčerpány; na jejich dalším rozvoji a aplikacích v současné době se urychleně pracuje ve všech vyspělých státech světa. Charakteristická je zde především integrace znalostí matematiky a fyziky a jejich aplikabilita v technických vědách, které vedou k novému pojetí a k novým specifickým zákonitostem inženýrských věd. A soustavné rozvíjení této široké báze v důsledně vertikální koordinaci a návaznosti všech typů škol podle mentální vyspělosti žáků a studentů je rovněž naším klíčovým úkolem.*

*To všechno vede a stále více povede k rozsáhlým inovacím a inovačním procesům v celém našem národním hospodářství. V tomto směru máme všichni ohromné šance a veliký prostor, zejména mladí učitelé matematiky a fyziky, máme všechny základní předpoklady přispívat ve veliké míře k tomuto rozvoji vzdělanosti naší mladé generace a všeho našeho lidu, z jednoho horizontu na další horizont. Tato koncepce naší učitelské práce také v rámci našich obou Jednot je otevřena všemu pokrokovému, a zakládá tedy další stupeň vědeckotechnického pokroku a komunistickej výchovy v našich podmínkách. Za pochodu vpřed řešíme a budeme řešit obecné i speciální otázky našich obou disciplín a učitelské práce, neboť jdeme novou cestou, na níž bez užitečných rizik není úspěchu. Jsou přirozené otázky, které k objasnění vyžadují delší čas, tedy i trpělivost a rozvahu, kolektivní řešení, odvahu a mnohem větší smysl pro kritický přístup především k vlastní komplexní práci každého z nás. Z tohoto pohledu máme jednoznačnou povinnost plně se angažovat pro naši vyspělou socialistickou společnost, která nám dává nebyvale dobré podmínky pro tvůrčí práci i v současné velmi složité mezinárodní situaci, v současném urputném zápase za další mírovou existenci lidstva proti silám imperialismu a války. A v tomto boji být aktivním činitelem v politickovýchovné a odborné oblasti je věcí naší učitelské cti a hrdosti.*

*Ještě jednou upřímně děkuji za velmi vysoké ocenění naší dosavadní práce.*

Dále byly předneseny návrhy na udělení titulů „Zasloužilý člen JČSMF“, na pedagogická vyznamenání a čestná uznání. Všechny předložené návrhy byly též bez připomínek jednomyslně schváleny. Sjezdu byly také předloženy návrhy na ocenění zásluh pracovníků čs. televize o úspěšný seriál „Matematika převážně vážně“. Návrhy byly schváleny a diplom JČSMF a medaile byla předána přítomnému redaktoru ČST AMLEROVI, ostatním omluveným budou diplomy a medaile předány dodatečně. Sjezd dále schválil udělení diplomu JČSMF za zásluhy o seriál „Matematika převážně vážně“ členům JČSMF doc. dr. O. ODVÁRKOVÍ, CSc., a dr. J. VOELKOVI. Předseda JČSMF I. ÚLEHLA nakonec předal děkovný dopis akademiku J. NOVÁKOVÍ za zásluhy o tento seriál a diplom dr. J. HOLEDOVI, CSc. za mimořádnou organizátorskou činnost. Sjezd pak schválil texty dopisů řediteli ČST B. ZELENKOVÍ a ministru školství M. VONDRUŠKOVÍ, jimiž obě Jednoty vyjadřují poděkování za vzornou přípravu cyklu „Matematika převážně vážně“ a za iniciativu i zásluhy o jeho vznik.

Předseda návrhové komise B. NOVÁK pak předložil návrh rezoluce sjezdů k otázkám války a míru a návrh na usnesení sjezdů JČSMF a JSMF (text rezoluce str. 241, text usnesení str. 275). Text návrhu rezoluce přečetla E. NOVÁKOVÁ.

Účastníci sjezdů oba dokumenty — usnesení i rezoluci — jednomyslně schválili. I. ÚLEHLA pak ukončil sjezd krátkým projevem, v němž poděkoval účastníkům sjezdu za aktivitu a podněty pro další činnost Jednot. Zvláště srdečně poděkoval organizátorům sjezdů především pobočce JČSMF v Gottwaldově v čele s doc. dr. L. NOVÁKEM, CSc., a pracovníkům TF VUT v Gottwaldově, zejména děkanovi prof. ing. M. MLÁDKOVÍ, CSc., za vynikající organizaci a tvůrčí atmosféru pro jednání sjezdů. Nakonec poděkoval i pracovníkům sekretariátu JČSMF a doc. dr. J. BUREŠOVÍ a dr. J. JARNÍKOVÍ za obětavou přípravu sjezdu.

## Správa o zjazde JSMF

Zjazd JSMF sa konal v rámci spoločného zjazdu JČSMF a JSMF v dňoch 25.—27. októbra 1984 v Gottwladove.

Slávnostné otvorenie spoločného zasadania oboch zjazdov bolo 25. októbra. Zúčastnili sa na ňom aj zástupcovia zahraničných spoločností z MLR, BER a PCR. 25. 10. popoludní a 26. 10. od 8<sup>00</sup> do 10<sup>00</sup> rokovali zjazdy osobitne.

Na zjazde JSMF sa zúčastnilo 98 osôb, a to: 63 delegátov z pobočiek s hlasom rozhodujúcim, 30 delegátov s hlasom poradným a 5 hostí, a to: M. GREGUŠ, dekan MFF UK; J. LUKÁTŠOVÁ, ústredná inšpektorka MŠ SSR; ED. VACHALÍK, pracovník SÚV SZM; V. JABLONSKÁ, pracovníčka SPN a nastávajúci čestný člen, prof. A. HUŤA st.

1. Oddelené zasadnutie zjazdu JSMF otvoril predseda JSMF J. KREMPASKÝ; konštatoval, že zjazd bol zvolaný podľa stanov.

2. Zjazd schválil tento program rokovania:

1. otvorenie
2. schválenie programu
3. schválenie predsedníctva zjazdu a zjazdových komisií
4. schválenie zmeny stanov JSMF
5. správa mandátovej komisie
6. schválenie počtu členov ÚV JSMF a ich náhradníkov, predsedníctva, revízorov a ich náhradníkov
7. správa o činnosti za obdobie 1981—1984
8. hospodárska správa
9. správa revíznej komisie
10. diskusia
11. udelenie absolutória
12. správa volebnej komisie
13. voľba nového výboru
14. správa volebnej komisie o výsledku volieb
15. návrh činnosti JSMF na ďalšie obdobie
16. pokračovanie diskusie
17. schválenie programu činnosti Jednoty
18. diskusia a schválenie uznesení zjazdu po správe návrhovej komisie
19. zakončenie zjazdu

Úvodom predseda J. KREMPASKÝ oznámil, že svoju neúčast na zjazde ospravedlnili: VVÚ tehliarskej výroby v Žiline; RNDr. J. BOSÁK; člen korešp. RNDr. KALAŠ; doc. L. THERN; prof. STREČKO, dekan PF Prešov; doc. L. MIŠÍK; rektor SVŠT akad. BLAŽEJ; rektor VŠT Košice prof. PAZÁK; akademik T. KOLBENHEYER.

3. Na návrh ÚV JSMF zvolil potom zjazd nasledujúce orgány zjazdu:

- a) predsedníctvo zjazdu: V. MEDEK, M. GREGUŠ, D. KLUVANEC, J. LUKÁTŠOVÁ, ED. VACHALÍK,
- b) mandátovú komisiu: Z. ZALABAI (predseda), A. MALÍKOVÁ, D. PALUMBÍNÝ,
- c) volebnú komisiu: J. JANOVIČ (predseda), M. HANULA, M. RAKOVSKÁ,
- d) návrhovú komisiu: J. MORAVČÍK (predseda), J. KRÍŽALKOVIČ, B. RIEČAN,
- e) overateľov zápisu: V. BEZÁK, L. NIEPEL.

4. K zmene stanov podal vysvetlenie predseda J. KREMPASKÝ a J. MORAVČÍK oboznámil zjazd s navrhovanými zmenami. Návrh zmeny stanov bol prijatý.

5. Z. ZALABAI za mandátovú komisiu uviedol, že bolo zvolených 65 delegátov, z ktorých je na zjazde prítomných 63, čo je 98,4%; zjazd je teda uznášaniaschopný.

6. Zjazd schválil na návrh ÚV JSMF počet členov ÚV JSMF 23, počet náhradníkov 13, počet volených členov predsedníctva 7 (predsedníctvo 15 členov), počet revízorov 2, ich náhradníkov 1.

Zjazd schválil zastúpenie JSMF v Hlavnom výbore JČSMF: 15 členov predsedníctva a v Predsedníctve: 5 členov (predseda, dvaja podpredsedovia, tajomník a hospodár).

Ďalšie rokovanie zjazdu viedol predseda Predsedníctva zjazdu V. MEDEK. Prečítal pozdrav prof. ČATÁRA, predsedu KOVSu, v ktorom bola ocenená práca JSMF a zaželaný úspech rokovaniu.

7. Správu o činnosti za obdobie 1981—1984 podal predseda J. KREMPASKÝ. Uviedol, že činnosť Jednoty na jednotlivých úsekoch je v zjazdovom zborníku, ktorý dostal každý delegát, takže má úplné podklady na to, aby si vytvoril názor na činnosť Jednoty a tých jednotlivcov, ktorým dal Zjazd v Karlových Varoch dôveru.

Preto sa v správe zameril na všeobecné, vecné a kritické zhodnotenie činnosti celej JSMF za uplynulé medzizjazdové obdobie.

V Karlových Varoch bol celkový program činnosti JSMF rozvrhnutý do troch ťažiskových oblastí: 1. veda a výskum, 2. pedagogická oblasť, 3. celospoločenské a vnútroorganizačné akcie.

K 1. najprv niekoľko suchých faktov: JSMF organizovala okolo 30 vedeckých konferencií, sympózií, letných a zimných škôl z matematiky a 20 z fyziky. Pravidelne fungujúcich seminárov bolo 103. Počet odborných prednášok s prednášateľmi z ČSSR i zo zahraničia prevýšil 200. Zatiaľ sa JSMF ako organizácii nepodarilo preniknúť priamo do tvorby štátneho plánu základného výskumu v oblasti matematiky a fyziky a do oblasti prognostík. Bude potrebné vyvinúť úsilie, aby sa JSMF stala zodpovednou organizáciou s možnosťou podávať vlastné návrhy, oponovať predloženým návrhom a vykonávať určitú konzultatívnu činnosť v oblasti prognostík.

K 2. možno konštatovať, že činnosť JSMF spadajúca do tejto oblasti patrila k najrozsiahlnejším a najúspešnejším. V uplynulom období sa zdá najpozoruhodnejšie, že aj (menej zhodnotené a docenené) zintenzívnenie práce sme dosiahli v práci s mládežou. Zorganizovalo sa 40 podujatí väčšieho charakteru a odznelo 200 prednášok.

Nepodarilo sa dosiahnuť, aby pedagógovia osobitne poverení vedením talentov v matematike a fyzike mali tento druh činnosti aj oficiálne započítaný do svojich úväzkov.

K 3. za veľmi významnú považuje JSMF najmä prácu s mládežou. Predsedníctvo pripravilo dohodu o spoločnej práci medzi JSMF a SÚV SZM. Oživenie nastalo aj vo vzťahoch medzi JSMF a ďalšími organizáciami napr. so SAK ČSSR a ČSVTS, no možnosti v tejto oblasti sú ešte nevyčerpané. Podarilo sa rozšíriť prácu s dôverníkmi. I v budúcnosti bude treba tejto oblasti venovať pozornosť. Venovala sa pozornosť aj činnosti klubov, ktorá doznala určité oživenie, ešte však nemožno s ich činnosťou vysloviť úplnú spokojnosť. Sú pozitívne doklady, ako uviedol predseda v závere, že autorita JSMF v uplynulom období vzrástla.

8. Hospodárka H. DRAŠKOVICHOVÁ podala obraz o vývoji hospodárenia JSMF od posledného zjazdu. Delegáti dostali správu s tabuľkovými prehľadmi o hospodárení.

9. J. ĎURČEK prečítal správu revíznej komisie JSMF o revízii hospodárenia a činnosti ÚV JSMF za uplynulé funkčné obdobie. V závere revíznej správy komisia odporúčala zjazdu: udeliť odstupujúcemu ÚV JSMF absolutorium, vysloviť poďakovanie funkcionárom ÚV JSMF, pobočiek a sekcií za vykonanú prácu, vysloviť poďakovanie za obetavú a svedomitú prácu hospodárke JSMF H. DRAŠKOVICHOVEJ a vedúcej účtovníčky OSVS M. PUDIŠOVEJ.

10. Nasledovala diskusia k predloženým správam. V prvej časti diskusie vystúpili 3 účastníci zjazdu.

A. HLAVÁČ hovoril o seminári z dejín fyziky v pobočke Bratislava 2. Zhodnotil jeho prácu, ktorú viedli súdruhovia CHRAPAN, ZAJAC a ŠEBESTA. M. RAKOVSKÁ hovorila o poznatkoch z popularizácie fyziky a didaktiky fyziky. Hovorila o popularizácii a vzájomnej informovanosti medzi didaktikmi fyziky, navrhla vydať adresár týchto pracovníkov; o popularizácii smerom k učiteľom, tu zhodnotila prácu Fyzikálnych obzorov, navrhla vydať adresár FVS s podrobnejšou informáciou o práci jednotlivcov; o popularizácii smerom k mládeži ako najvýznamnejšie výsledky uviedla prácu vo fyzikálnej olympiáde a niekoľko letných škôl, hovorila o nedoriešenej otázke pomoci SOČ a TVŠ (telev. vys. pre školy); o popularizácii pre nefyzikálnu verejnosť navrhla premyslieť vydanie vhodných publikácií určených nefyzikom. B. RIEČAN hovoril o práci s mládežou. V tomto funkčnom období zhodnotil najmä korešpondenčné semináre z matematiky a vynikajúcu prácu niektorých tried s rozšíreným vyučovaním matematiky. Ako vážny problém uviedol spevnenie normy vysokoškolským učiteľom,

tu treba požadovať aspoň parciálne úpravy, započítať do pedagogickej činnosti (úväzku) prácu s mládežou. Hovoril ďalej o tom, že niet kontaktu medzi matematickou olympiádou a SZM. Ďalej hovoril o rozširovaní programovania a navrhol zaviesť súťaž v programovaní ako kategóriu MO.

11. Na návrh predsedníctva zjazdu prerušil zjazd diskusiu a hlasoval o udelení absolútoria odstupujúcemu ÚV JSMF, ktoré jednomyselne udelil.

12. J. JANOVIČ podal správu za volebnú komisiu. Zvolení budú tí kandidáti, čo dostanú nadpolovičnú väčšinu hlasov, teda aspoň 32 hlasov, pretože je prítomných 63 delegátov. Má byť zvolených 5 čelných funkcionárov, 23 členov ÚV JSMF, 13 náhradníkov, 2 revízori a 1 ich náhradník. Charakteristiky navrhovaných dostali všetci delegáti. Keďže nebolo dotazov ani návrhov, uviedol s. JANOVIČ spôsob voľby. Úprava volebného lístka je len prečiarknutím mena kandidáta. Tajným hlasovaním sa prvá časť rokovania zjazdu skončila.

14. Druhú časť zjazdu otvoril s. MEDEK 26. októbra správou volebnej komisie o výsledkoch volieb. Bylo odovzdaných 63 volebných lístkov, všetky boli platné. Všetci navrhovaní členovia, náhradníci, revízori a ich náhradník boli zvolení. Záverom s. JANOVIČ zablahoževal novozvoleným.

Tým zablahoževal aj s. MEDEK, ktorý doteraz viedol rokovanie zjazdu, a vedenia sa ujal novozvolený predseda J. KREMPASKÝ, ktorý za všetkých zvolených poďakoval za dôveru.

Aby mohla programová komisia dopracovať návrhy, zmenilo sa poradie ďalších dvoch bodov.

16. V druhej časti diskusie sa vystriedalo 10 účastníkov zjazdu:

P. BRUNOVSKÝ hovoril o otázkach matematiky a fyziky ako vedy. Pri pomoci našich vied praxi sa nesmie zabúdať ani na rozvoj matematiky ako teórie. V. BAHÝL hovoril k problémom absolventov vysokých škôl vo výrobnej praxi. Po formálnej stránke sa pre každého absolventa vypracuje plán odborného rastu, v skutočnosti sa však často stáva, že absolvent dostane prácu nezodpovedajúcu jeho kvalifikácii, alebo dostane nezvládnuteľnú úlohu. Absolvent je nedostatočne pripravený pre prax v tom zmysle, že má málo dôvery v seba, vo svoje teoretické zázemie. Kde v podnikoch pracuje aktívny krúžok Jednoty alebo VTS, mladí postupne získavajú dôveru. T. HECHT hovoril o skúsenostiach bratislavského korešpondenčného seminára MO, ktorý vychováva dobrých, ale nie špičky. S. VACHALÍK pozdravil zjazd za predsedu SÚV SZM ing. ĎURICU. Uviedol niektoré úlohy začleňovania mládeže do vedeckotechnického rozvoja. V ďalšej časti oboznámil s niektorými úlohami SÚV SZM na príprave Mikroelektronika SZM. Jednota by mohla spolupracovať na vypracúvaní metodiky pre záujmové krúžky (útvary); na odbornej garancii krajských stredísk; na odbornej garancii letných táborov; na zasílení príspevkov do Databanky; na zapojovaní študentov a členov Jednoty do činnosti v záujmových útvaroch v rámci spoločenskej praxe a pod. ZO SZM musia na školách oživiť a vylepšiť školské olympiády. Záverom poďakoval za vynikajúce rozvíjanie školských olympiád, za starostlivosť o talenty, ako aj za vypracovanie dohody medzi SÚV SZM a JSMF. T. KATRIŇÁK hovoril o problémoch so získavaním literatúry. Sťažuje sa situácia s nákupom aj zo socialistických krajín. Jednota by mala začať s iniciatívou, treba združiť financie do jednej inštitúcie, ktorá by podávala informácie všetkým záujemcom. D. KLUVANEK hovoril o umožnení širšieho vzdelávania pre skupinu žiakov, ktorým nepostačuje školský kurz. Fyzikálna olympiáda sa stáva výchovným systémom. Zavádza sa pre žiakov 7. roč. Archimediáda. Treba vydávať literatúru pre talenty. Umožniť víťazom MO a FO dostať sa na vysokú školu podľa želania. J. LUKÁTŠOVÁ ospravedlnila s. ministra a s. I. námestníčku. Hovorila o aktuálnych úlohách riešených na MŠ SSR. K ich riešeniu žiadala pomoc Jednoty. V. JODAS hovoril o rozvoji výpočtovej techniky. Vyučovanie matematiky sa výpočtovou technikou ovplyvní hlbšie. Ďalej hovoril, že sa treba zamyslieť, ako efektívne vyučovať matematiku. L. BERGER hovoril o práci komisie pre spracovanie histórie. Je pripravená publikácia. Má sa vytlačiť v počte zodpovedajúcom počtu členov JSMF a rezerva, teda asi 4000 výtlačkov. Dáva návrh, aby ju zakúpil každý člen. J. PIŠŮT hovoril, že vo výchove talentov je slabým miestom aspirantúra. Mohli by to riešiť aspirantské kurzy na celoštátnej báze.

15. Predseda uviedol návrh programu činnosti. Bol rozmnožený a dostali ho všetci delegáti. J. MORAVČÍK uviedol niektoré opravy. V diskusii podali ďalšie návrhy úprav V. JODAS a J. DRAVECKÝ.

17. Program činnosti aj s navrhovanými úpravami bol schválený.

18. J. MORAVČÍK prečítal návrh uznesení zjazdu. Po krátkej diskusii, v ktorej vystúpili 4 účastníci zjazdu, bolo jednomyselne schválené uznesenie zjazdu.

19. Na záver predsedu J. KREMPASKÝ zhodnotil neformálne prostredie zjazdového rokovania, dobrú účasť, prejavenej záujem. Poďakoval za aktivitu, účasť a zaželal veľa úspechov v ďalšej práci a vyhlásil zjazd JSMF za ukončený.

*Vítazoslav Repáš*  
zapisovateľ zjazdu

## Program činnosti JČSMF na léta 1984—1987

### Základní cíle

Sjezd Jednoty československých matematiků a fyziků se schází v roce, v němž jsme si připomněli, že uplynulo 40 let od Slovenského národního povstání a od doby, kdy druhá světová válka vstoupila do své závěrečné fáze. Již téměř 40 let žije Evropa v míru, bez válečných konfliktů. Nacházíme se však v rozporuplném světě, ve kterém mír není samozřejmým faktorem, ale zachovává se jen díky velkému úsilí mírových sil, zásadní politice SSSR a jeho stoupenců i mírovým snahám pokrokových složek lidské společnosti na celém světě.

Jsmo si dobře vědomi toho, že jen pokojný život zaručuje podmínky pro rozkvet společnosti, její kultury a vědy. Proto Jednota využije veškeré své autority na podporu mírového úsilí a na záchranu života na této planetě.

V období, které po sjezdu před Jednotou stojí, bude naše společnost hodnotit výsledky sedmé pětiletky výstavby socialismu. Současně se obrátí i k přípravám dalších plánů rozvoje. Při současném a očekávaném stupni vědeckého a technického pokroku nemalá část úkolů připadne i na vědu a na oblast vzdělávací. Budou to závažné úkoly, vytčené XVII. sjezdem KSČ, které postaví Jednotu čs. matematiků a fyziků před nové problémy a které přinesou mnohé podněty pro její činnost.

V roce 1987 Jednota oslaví 125. výročí svého založení. Při této příležitosti a při přípravě důstojných oslav si znovu připomeneme pokrokové tradice JČSMF, podíl Jednoty na rozvoji vědy a znamenitou úlohu, kterou Jednota sehrála při rozvoji vzdělávání u nás.

Jednota čs. matematiků a fyziků bude jako

vědecká společnost při ČSAV vycházet ze základní linie politiky KSČ, z vládních usnesení a směrnic ČSAV.

Na úseku vědy a výzkumu se Jednota podle svých možností zapojí do zhodnocení a příprav pětiletých plánů. Bude přitom úzce spolupracovat s ČSAV, vysokými školami a dalšími vědeckými institucemi. Jednota soustředí svoji pozornost na rychlé přenášení vědeckých poznatků do společenské praxe. Bude také sledovat výchovu mladých vědeckých pracovníků v matematice a fyzice, neboť ti budou vědu v budoucnu vytvářet a používat, na nich bude záviset další vědecký pokrok.

V pedagogické oblasti se bude Jednota v rámci své činnosti intenzivně podílet na vypracování perspektivního projektu matematického a fyzikálního vzdělávání a všestranně napomáhat realizaci dokumentu o dalším rozvoji čs. výchovně vzdělávací soustavy. Při plnění těchto úkolů bude rozvíjet spolupráci s ministerstvem školství ČSR a SSR.

V oblasti celospolečenské se Jednota bude zejména snažit o to, aby naše veřejnost byla dobře informována o významu matematiky a fyziky pro vědecký a technický pokrok i pro vytváření vědeckého světového názoru.

Jednota bude podporovat angažovanou dobrovolnou činnost svých členů tak, aby činnost Jednoty byla i nadále významným faktorem při budování a rozvoji naší společnosti. Bude působit na své členy, aby byli nápomocni při řešení vědeckých problémů z matematiky a fyziky a aby se zamýšleli i nad celospolečenskými aspekty těchto věd.

## Úkoly JČSMF

K naplnění svého základního programu vytýčuje sjezd JČSMF pro příští období tyto úkoly:

### I. *Ve vědě a výzkumu*

1. Rozvíjet spolupráci s orgány ČSAV a SAV a zvláště s vědeckými kolegií matematiky a fyziky, astronomie, geofyziky a meteorologie a vědeckým kolegiem pro matematiku, fyziku a elektroniku při SAV při organizaci a hodnocení vědecké činnosti.

2. Napomáhat rozvoji matematiky a fyziky a podílet se na přenosu jejich poznatků do výroby a do společenské praxe. Pokusit se navázat z tohoto důvodu styky se Státní komisí pro vědeckotechnický a investiční rozvoj.

3. Prohloubit kontakty vědeckých sekcí s ústavami základního výzkumu a aplikovaného výzkumu v oblasti matematiky a fyziky a podílet se na jejich činnosti a na organizaci vědeckých akcí. Vytvářet odborné fórum pro diskuse o zaměření a zajištění výzkumných programů.

4. Pořádat letní a zimní školy, konference, semináře a přednášky pro odborné a vědecké pracovníky v matematice a fyzice. Pečovat o výběr témat a kvalitu při těchto akcích.

5. Sledovat výchovu mladých vědeckých pracovníků a podílet se na zvyšování jejich kvalifikace; pořádat pro mladé pracovníky soutěže, věnovat pozornost studentské vědecké a odborné činnosti, oceňovat výsledky dosažené studenty a mladými pracovníky v oblasti vědy.

6. Dbát o rozvoj studia matematiky a fyziky, sledovat filozofické a světonázorové otázky v matematice a fyzice a vhodnými formami zpřístupňovat poznatky i širší veřejnosti.

7. Systematicky šířit nové poznatky z matematiky a fyziky mezi potenciálními uživateli v aplikovaném výzkumu a praxi. Pořádat pro odborníky z praxe přednášky a semináře s tímto zaměřením.

8. Dbát o propagaci nových výsledků vědy mezi členy Jednoty a ve významných případech pečovat o informování veřejnosti o úspěších matematiky a fyziky.

### II. *V oblasti matematického a fyzikálního vzdělávání na všech stupních škol*

1. Aktivně se podílet na řešení koncepčních i konkrétních problémů výuky matematiky a fyziky a otázek koordinace matematiky, fyziky

a dalších přírodovědeckých předmětů, zejména chemie a biologie na základní škole a středních školách všech typů.

2. Podílet se na realizaci dokumentů o dalším rozvoji čs. výchovně vzdělávací soustavy v oblasti matematického a fyzikálního vzdělávání, pomáhat řešit problémy vznikající při tvorbě učebních osnov, učebnic, metodických příruček a učebních pomůcek, provádět recenzní činnost a připravovat učitele na základních a středních školách na nové pojetí výuky

3. Spolupracovat s vysokými školami při posuzování obsahu a metod vysokoškolské přípravy učitelů matematiky a fyziky podle nových učebních plánů. Podílet se na přípravě koncepce postgraduálního studia učitelů.

4. Zabývat se systematicky modernizací a zvyšováním účinnosti metod výuky matematiky a fyziky na všech stupních škol.

5. Při plnění těchto závažných úkolů vycházet z dohod o spolupráci s ministerstvy školství ČSR a SSR a usilovat o rozvoj spolupráce s orgány školské správy, s vysokými školami, resortními výzkumnými ústavami ČSAV a ministerstvem školství, s nakladatelstvími a n. p. Komenium.

6. Seznamovat učitele a odbornou veřejnost s výsledky nového pojetí výuky matematiky a fyziky ve spolupráci s časopisy Matematika a fyzika ve škole a Pokroky matematiky, fyziky a astronomie.

7. Pro žáky základních a středních škol pořádat v pobočkách ve spolupráci se sítí důvěrníků přednášky, besedy a soutěže, jako Pythagoriády a podobně. Tyto akce zaměřit na zvýšení zájmu žáků o studium matematiky a fyziky na univerzitách, o studium učitelství matematiky a fyziky a o studium na vysokých školách technických. Věnovat pozornost studentské odborné činnosti.

8. Podporovat rozvoj vědecké práce v didaktice matematiky a fyziky a napomáhat přenášení jejich výsledků do školní praxe. Přispívat k výchově mladých vědeckých pracovníků, organizovat pro ně soutěže.

9. Pro nadané žáky nadále spolupřádat matematické a fyzikální olympiády, organizovat přednášky, korespondenční semináře a soustředění řešitelů.

10. Pořádat konference, přednášky a semináře o aktuálních otázkách didaktik obou předmětů a problémech výuky matematiky a fyziky. Usilovat o koordinaci a usměrňování vědecké práce

v těchto oborech na různých pracovištích v ČSSR.

11. Soustavně řešit otázky školské terminologie v matematice a fyzice v souladu s rozvíjející se odbornou terminologií. Věnovat pozornost i otázkám základní terminologie matematiky a fyziky na vysokých školách.

12. Zabývat se společenskými, filozofickými, ideologickými a etickými problémy matematického a fyzikálního vzdělávání a přispívat k jejich řešení.

13. Zabývat se podmínkami, obsahem a racionalizací profesionální činnosti učitelů matematiky a fyziky a přispívat k jejímu zkvalitňování.

14. Podílet se na řešení problému výuky deskriptivní geometrie na středních a vysokých školách.

### III. V celospolečenské oblasti

1. Pořádat pro širší veřejnost přednášky, besedy, exkurze s populárně vědeckou tematikou.

2. Mládeži věnovat besedy a exkurze zaměřené k hlubšímu poznání činnosti v matematice a fyzice a k lepší informaci o možnostech studia.

3. Rozšiřovat kontakty s filmem, s televizí a dalšími veřejnými sdělovacími prostředky; podílet se na zajišťování vzdělávacích pořadů a článků a na podávání kvalitních informací o výsledcích v matematice a fyzice.

4. Navazovat na spolupráci s vysokými školami, vědeckými ústavy a vědeckými společnostmi různého zaměření, usilovat o vzájemnou informovanost, propagovat poznatky z hraničních oborů, které souvisejí s matematikou a fyzikou.

5. Usilovat o spolupráci se SSM, VTS a dalšími institucemi, zabývajícími se výchovně vzdělávací činností celospolečenského významu.

6. Usilovat o další rozvoj všestranných styků s matematickými a fyzikálními společnostmi socialistických zemí. Dále rozvíjet spolupráci s těmi mezinárodními organizacemi, jichž je Jednota kolektivním členem. Hledat cesty k navázání kontaktů s pokrokovými národními a mezinárodními organizacemi obdobného charakteru na celém světě.

7. Podporovat mezinárodní styky ve fyzice, matematice a v didaktice těchto oborů formou výměnných studijních a přednáškových pobytů, účastí na konferencích i pořádáním mezinárodních konferencí.

8. Spolupracovat s nakladatelstvími odborné i populárně vědecké literatury, s pedagogickými nakladatelstvími, s redakcemi odborných časopisů matematického a fyzikálního zaměření a i nadále pečovat o zaměření a obsah Rozhledů matematicko-fyzikálních.

9. Usilovat o správné užívání fyzikálních a matematických pojmů v literatuře včetně učebnic. Zabývat se otázkami ediční politiky populárně vědecké literatury a napomáhat při vyhledávání a recenzování kvalitních publikací matematického nebo fyzikálního zaměření.

10. Usilovat o to, aby ministerstva školství a ostatní orgány oceňovaly aktivní činnost Jednoty jako společensky závažnou činnost.

### IV. Na půdě JČSMF

1. Uvést v život nové stanovy JČSMF.

2. Zlepšovat koordinaci činnosti JČSMF a JSMF a vypracovat dohodu o spolupráci mezi JČSMF a JSMF.

3. Prohlubovat kontakty a spolupráci mezi matematikou a fyzikou.

4. Zdokonalovat funkci organizační struktury Jednoty.

5. Rozšiřovat a zkvalitňovat síť důvěrníků na všech typech středních škol; aktivizovat a rozšiřovat tuto síť i na vysokých školách a vědeckých ústavech a laboratořích základního i aplikovaného výzkumu.

6. Rozšiřovat členskou základnu hlavně o členy z řad učitelů základní školy a středních škol všech typů. Pečovat o růst počtu členů z řad vysokoškolských, vědeckých a odborných pracovníků a z řad studentů vysokých škol.

7. Vytvořit podmínky pro začlenění mladých členů JČSMF do aktivní činnosti.

8. Věnovat i nadále soustavnou pozornost členskému časopisu JČSMF Pokrokům matematiky, fyziky a astronomie a členským časopisům sekcí.

9. Podporovat a rozvíjet činnost tiskového střediska a účelně využívat dohody o spolupráci s tiskárnou Prometheus. Věnovat stálou pozornost ediční činnosti JČSMF jako významnému prostředku rozvoje činnosti JČSMF.

10. Přípravovat a publikovat články a informace, kterými by Jednota seznamovala veřejnost se svými úkoly a se svou činností.

11. Usilovat o zdokonalení činnosti JČSMF na všech stupních a ve všech formách.

## Program činnosti Jednoty slovenských matematikov a fyzikov na roky 1984—1987

Zjazd Jednoty slovenských matematikov a fyzikov konštatuje, že hlavné úlohy vytyčené na predchádzajúcich zjazdoch JSMF, predovšetkým na poslednom zjazde JSMF v Karlových Varoch, Jednota slovenských matematikov a fyzikov úspešne plní. Vo svojej činnosti sústredila úsilie na spoluprácu pri vytváraní predpokladov a podmienok pre úspešný rozvoj matematiky a fyziky a teórie vyučovania týchto disciplín, na šírenie poznatkov z matematiky a fyziky a poskytovanie pomoci učiteľom v oblasti vyučovania matematiky a fyziky. JSMF bude v súlade so svojimi stanovami plniť úlohy určené pre ďalšie obdobie rozvoja našej socialistickej vlasti ústrednými orgánmi KŠC, KSS, ČSAV a SAV. Cieľom tejto činnosti bude čo najviac prispievať k plneniu úloh vedeckotechnického rozvoja našej spoločnosti, ktorý považujeme za dôležitého činiteľa ďalšieho všestranného rozvoja vedy, techniky a ekonomiky.

V nasledujúcom období si pripomenieme niekoľko významných výročí v oblasti celospoločenskej i v oblasti činnosti JČSMF i JSMF.

### Hlavné úlohy JSMF

#### A. Vo vede a výskume

1. JSMF ako vedecká spoločnosť pri SAV bude zameriavať svoju činnosť na pomoc pri všestrannom rozvoji matematiky a fyziky v súlade so súčasnými a perspektívnymi požiadavkami našej spoločnosti. Osobitnú pozornosť bude venovať aplikáciám vedných poznatkov z matematiky a fyziky v praxi.

2. Na úseku vedeckovýskumnej činnosti JSMF sa bude podieľať spolu so SAV, vysokými školami a ďalšími vedeckými a výskumnými pracoviskami na výchove a vzdelávaní mladých vedeckých a vedekopedagogických pracovníkov, bude dbať o zvyšovanie odbornej úrovne a informovanosti všetkých vedeckých pracovníkov. Naďalej bude udržiavať úzke vedecké styky s vedeckými spoločnosťami v zahraničí. Vynaloží úsilie o rozširovanie a skvalitnenie tejto spolupráce, JSMF bude pokračovať v usporadúvaní súťaží vedeckých prác z matematiky a fyziky,

Spomenieme predovšetkým 40. výročie ukončenia vojny a 125. výročie založenia JČSMF. Ďalej v roku 1985 sa bude bilancovať siedmy päťročný plán a už v súčasnosti sa začína intenzívna práca na príprave plánu na ďalšiu päťročnicu. Plánované zjazdy KŠC a KSS vytýčia ďalšie hlavné smery rozvoja nášho národného hospodárstva. Všetky tieto udalosti sú už teraz pre nás hlbokým stimulom, aby sme svojou premyslenou a angažovanou činnosťou na pôde JSMF prispeli k naplneniu celospoločenských cieľov a v rámci starostlivosti o rozvoj matematiky a fyziky nezabúdali aj na podporu tých ušľachtilých úsilí, ako je úsilie o zachovanie mieru a života na našej planéte.

Z týchto všeobecných stimulov, z doterajších skúseností, z dlhodobých a každoročne obnovovaných zmlúv JSMF s inými organizáciami, hlavne Ministerstvom školstva a z návrhov sekcií, pobočiek a odborných skupín bol v súlade so stanovami JČSMF a JSMF skoncipovaný následovný program činnosti JSMF na roky 1984—1987.

ktorých autori sú mladí vedeckí pracovníci.

3. JSMF bude pomáhať pri vytváraní priaznivých podmienok pre úspešné ukončenie riešenia vedeckovýskumných úloh úzko spätých s rozvojom vedekotechnického pokroku, úloh štátneho plánu výskumu a plánu rozvoja ekonomických a sociálnych potrieb nášho štátu na 7. päťročnicu. Aktívne sa zapojí do prípravy štátneho plánu výskumu na nasledujúce 5ročné obdobie. Osobitnú pozornosť JSMF bude venovať kontaktom s pracoviskami aplikovaného výskumu a vývoja v priemysle a s pracovníkmi v oblasti matematickej informatiky a vo výpočtových strediskách. Bude rozširovať pre nich informácie o výsledkoch základného výskumu a prognózach ďalšieho rozvoja matematiky a fyziky s cieľom pomáhať im pri plnení výskumných programov a urýchľovaní prenosu vedeckých poznatkov do praxe.

4. JSMF bude usporadúvať vedecké konferencie s domácou a zahraničnou účasťou, letné



školy, semináre a prednášky. Vynaloží úsilie na to, aby sa kvalita týchto podujatí neustále zvyšovala. Bude podporovať účasť svojich členov na týchto akciách.

5. JSMF bude venovať zvýšenú pozornosť problému získavania časopiseckej a knižnej literatúry zo zahraničia. Budú sa hľadať vhodné metódy a spôsoby získavania včasných vedeckých informácií z devízovej oblasti.

## B. V pedagogickej oblasti

1. JSMF sa v ďalšom období sústreďí na plnenie úloh vyplývajúcich z realizácie projektu ďalšieho rozvoja československej výchovno-vzdelávacej sústavy v oblasti vyučovania matematiky, fyziky a programovania. V súlade so zmluvou o spolupráci s MŠ SSR bude sa naďalej zúčastňovať prostredníctvom svojich členov na tvorbe učebných plánov, učebných osnov a učebníc z matematiky, fyziky a programovania pre základné, stredné a vysoké školy. JSMF sa bude prostredníctvom MŠ SSR podieľať na hodnotení vyučovacích výsledkov z matematiky, fyziky a programovania a navrhovať opatrenia na ich zlepšenie a odstraňovanie prípadných nedostatkov, napr. neprimeraného rozsahu a neadekvátnej náročnosti. Prehľbí spoluprácu s organizáciami, ktoré koordinujú prestavbu vyučovania matematiky a fyziky na základných, stredných a vysokých školách. Osobitnú pozornosť bude venovať prestavbe vyučovania a jeho výsledkom na stredných odborných učilištiach a na odborných školách.

2. Systematickú pozornosť bude JSMF venovať skvalitňovaniu foriem a metód výučby matematiky, fyziky a programovania, racionalizácii a modernizácii vyučovania matematických a fyzikálnych disciplín na všetkých stupňoch a typoch škôl.

3. JSMF bude venovať pozornosť rozvoju vedných disciplín teórie vyučovania matematiky a teórie vyučovania fyziky a usilovať o uplatnenie nových poznatkov v pedagogickej praxi. Vyvinie úsilie o vyslanie vybraných pracovníkov do zahraničia s cieľom preskúmať moderné a progresívne trendy v týchto oblastiach. Bude sa podporovať snaha o získanie dobrých zahraničných učebníc matematiky a fyziky, z ktorých by sa mohli čerpať poznatky v záujme skvalitnenia našich učebníc.

4. Pri plnení pedagogických úloh JSMF prehľbí a skvalitní spoluprácu s Ústredným ústavom vzdelávania učiteľov v Bratislave, VÚP, KPÚ a OPS na zabezpečenie prednáškovej činnosti, súvisiacej s prestavbou vyučovania matematiky a fyziky. V tomto smere bude orientovať aj činnosť klubov JSMF v okresných a krajských mestách. Prostredníctvom svojich sekcií bude spolupracovať pri tvorbe písomných a materiálnych pomôcok pre učiteľov a žiakov.

5. JSMF vynaloží úsilie na skvalitnenie úrovne neregistrovaných zborníkov Matematické obzory a Fyzikálne obzory. Prijme opatrenia, aby obidva časopisy vychádzali čo najpravideľnejšie.

6. Pri plnení pedagogických úloh v spolupráci so SZM a ROH bude JSMF podporovať nové formy práce s mládežou, ako sú matematické a fyzikálne pionierske tábory, súťaže, pomoc vysokých škôl pri výchove talentovaných žiakov stredných škôl, korešpondenčný seminár, sústreďenia úspešných riešiteľov seminárov a pod.

7. Jednota vyvinie úsilie, aby sa základné i stredné školy čím skôr vybavili výpočtovou technikou a v prípade potreby pomôže pri príprave učiteľov na zvládnutie tejto techniky.

8. Zvýšenú starostlivosť bude JSMF venovať problematike VOČ a SOČ, najmä s ohľadom na zabezpečenie kvalitných tém a vedenie krúžkov. Bude dbať na to, aby sa v rámci týchto činností riešili aj didaktické problémy z fyziky a matematiky.

9. JSMF bude naďalej spolupracovať pri organizovaní a odbornom vedení matematickej olympiády a fyzikálnej olympiády. Bude podporovať rozvoj korešpondenčných súťaží a seminárov študentov stredných škôl.

## C. Celospoločenské a vnútoroorganizačné úlohy

1. V ďalšom období bude JSMF venovať väčšiu pozornosť ideologickým a spoločenským problémom rozvoja matematicko-fyzikálnych vied a teórie ich vyučovania, hľadať cesty na zvýraznenie významu matematicko-fyzikálneho vzdelania v komunistickej výchove mladého človeka, čím chce prispievať k prehľbovaniu vedomia spoločnosti o širšom spoločenskom význame matematiky a fyziky.

2. V oblasti popularizácie matematiky a fyziky bude JSMF rozvíjať osvedčené formy práce s mládežou, rozširovať publikačnú činnosť

určenú pre širšiu verejnú a v spolupráci so SZM, SAKS, SVTS, ROH — SV OZPŠV usporadúvať akcie, ktoré prispievajú k plneniu tejto úlohy.

3. JSMF vyvinie úsilie o získanie väčšieho počtu autorov zo Slovenska pre napísanie vhodných odborných a vedecko-populárnych článkov do celoštátnych časopisov. Vyvinie aktivitu najmä medzi fyzikmi, aby sa intenzívnejšie zapojili do vedecko-popularizačnej činnosti a aby prichádzali s námetmi vhodnými pre spracovanie v rozhlase a televízii.

4. JSMF bude vo väčšej miere ako doteraz využívať masovokomunikačné prostriedky pre propagáciu a popularizáciu svojej práce.

5. Ťažiskom práce JSMF budú pobočky, sekcie a ich odborné skupiny a komisie. Bude sa zlepšovať systém informovanosti členov o činnosti JSMF. V spolupráci s matematickými a fyzikálnymi pracoviskami sa bude na to, aj na iné organizačno-administratívne práce podľa možnosti využívať moderná výpočtová technika. Bude sa pracovať na zdokonalení systému práce dôverníkov a na zveladení činnosti klubov.

JSMF bude oceňovať angažovanú prácu svojich členov vyznamenaniami JSMF. Najaktívnejších členov bude navrhovať na ocenenie SLF a prostredníctvom MŠ SSR a ROH — SV SZPŠV na vyššie vyznamenanie.

## Usnesení IX. sjezdu JČSMF

*Delegáti IX. sjezdu JČSMF v Gottwaldově, kteří se sešli v období příprav oslav 40. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou a v období příprav XVII. sjezdu KSČ, přijímají toto usnesení:*

- 1. Sjezd vyslechl a schválil zprávu o činnosti JČSMF za období 1981—4, hospodářskou zprávu i zprávu revizní komise a udělil odstupujícímu HV absolutorium*
- 2. Sjezd schvaluje program činnosti JČSMF na příští období a ukládá HV, aby do něho zapracoval náměty z diskuse a zabezpečil jeho rozpracování do konkrétní podoby ve všech složkách JČSMF*
- 3. Sjezd schvaluje výši členských příspěvků od 1. 1. 1985 na Kčs 20,— ročně a zavádí od stejného data zápisné pro nové řádné členy ve výši 15,— Kčs*
- 4. Na základě zprávy volební komise sjezd stanovuje počet členů HV 41, náhradníků HV 16, revizorů 3 a náhradníků revizorů 2*
- 5. Sjezd ukládá pobočce JČSMF v Gottwaldově, aby ve spolupráci s HV a sekcemi vytvořila operativní konzultativní skupinu, která by zabezpečovala pomoc JČSMF v rámci programu rozvoje mikroelektrotechniky v gottwaldovské oblasti. Sjezd předpokládá, že se do této činnosti zapojí řada odborných skupin obou vědeckých sekcí*
- 6. Sjezd ukládá HV, aby všemožně napomáhal součinnosti VŠ a ústavů ČSAV v ped. procesu a zejména při výchově mladých vědeckých pracovníků*
- 7. Účastníci sjezdu doporučují kompetentním orgánům zabývat se otázkou optimální kooperace MFF UK a FJFI ČVUT*
- 8. Účastníci sjezdu vyslovují pobočce JČSMF v Gottwaldově uznání za pečlivou přípravu sjezdu a vytvoření prostředí i ovzduší, které podstatně přispělo k úspěšnému průběhu sjezdu. Vsoce též oceňují zájem, účast i pomoc místních a okresních, stranických i státních orgánů a zejména pak vedení technologické fakulty v Gottwaldově*
- 9. Účastníci sjezdu pověřují HV, aby odeslal národnímu umělci Jaroslavu Seifertovi blahopřání k udělení Nobelovy ceny za literaturu*

## Uznesenie zjazdu JSMF, konaného v Gottwaldove v dňoch 25.—27. 10. 1984

Delegáti zjazdu vypočuli správu o činnosti JSMF za obdobie 1981—1984, správu o hospodárení a správu revíznej komisie. Zjazd prerokoval a zhodnotil činnosť JSMF za posledné tri roky, ktoré uplynuli od zjazdu v Karlových Varoch a vyjadril sa k viacerým závažným otázkam súčasného rozvoja matematiky a fyziky a vyučovania matematiky a fyziky. Zjazd kladne hodnotil najmä prácu JSMF s vysokými školami.

Zjazd JSMF si je plne vedomý zodpovednosti za ďalší rozvoj matematiky a fyziky v SSR a z toho vyplývajúcich úloh. Programom svojej budúcej činnosti sa JSMF v plnej miere hlási k iniciatívnemu plneniu záverov XVI. zjazdu KSČ a ich rozpracovaniu v uzneseniach 8. a 10. pléna ÚV KSČ v oblasti svojho pôsobenia. JSMF aj v nasledujúcom období bude vynakladať maximálne úsilie na pomoc pri zabezpečovaní ďalšieho úspešného rozvoja matematiky a fyziky, vyučovanie týchto vedných disciplín na všetkých stupňoch a typoch škôl, starostlivosti o talenty a práci s mládežou v matematike a fyzike; čím chce prispievať k urýchľovaniu vedeckotechnického rozvoja, ktorý považuje za najzávažnejšieho činiteľa všestranného rozvoja vedy, techniky a ekonomiky našej socialistickej spoločnosti.

Zjazd JSMF pozitívne hodnotí doterajšiu prácu JSMF a konštatuje, že vo všetkých oblastiach svojej činnosti rovnomerne a vyvážené plnila úlohy, ktoré jej vyplynuli zo stanov, programu činnosti a uznesení prijatých zjazdom JSMF v roku 1981 v Karlových Varoch.

Zjazd JSMF udeľuje Ústrednému výboru JSMF absolútorium a vyjadruje poďakovanie celému funkcionárskemu aktívu JSMF za vykonanú prácu a úsilie vynaložené pri plnení úloh.

Zjazd JSMF schvaľuje:

1. Správu o činnosti JSMF za obdobie 1981—1984.
2. Správu o hospodárení JSMF za obdobie 1981—1984.
3. Správu revíznej komisie k činnosti JSMF za hodnotené obdobie.
4. Návrh na úpravu stanov JSMF v priloženom znení.
5. Program činnosti JSMF na roky 1984—1987.
6. Počet 28 funkcionárov a členov ÚV JSMF, 13 náhradníkov ÚV JSMF, 2 revízorov a 1 náhradníka revízorov volených na roky 1984—1987 a ich voľbu.
7. Počet 7 členov predsedníctva ÚV JSMF, ktorí nie sú členmi predsedníctva z titulu svojej funkcie a zvolí ich ÚV JSMF.
8. Odoslanie listov s. doc. dr. M. Vondruškovi, ministrovi školstva ČSR, dr. J. Zelenkovi, riaditeľovi čs. televízie, a akademikovi J. Novákovi v súvislosti s úspešným vysielaním štvorročného televízneho cyklu „Matematika prevážne vážne“.
9. Rezolúciu k otázke mieru a vojny.

Zjazd JSMF na návrh ÚV JSMF rozhodol udeliť titul „čestný člen“ Ondrejovi Gáborovi, Antonovi Huťovi st., Tiborovi Kolbenheyerovi, Júliusovi Krempaskému a Júliusovi Krmešskému (in memoriam).

Na návrh ÚV JSMF rozhodol zjazd JSMF udeliť 16 členom JSMF titul „zaslúžilý člen“, 19 členom JSMF pedagogické vyznamenanie a 75 členom JSMF čestné uznanie; ich zoznam dostali všetci účastníci zjazdu.

Zjazd JSMF ukladá ÚVJSMF:

1. rozpracovať program činnosti JSMF na roky 1984—87 a uznesenie zjazdu do ročných pracovných plánov JSMF a zabezpečiť ich plnenie;
2. prerokovať v predsedníctve ÚV JSMF námety členov JSMF predložené v zjazdovej diskusii a v rámci možnosti ich uplatniť v ďalšej práci Jednoty;
3. predložiť návrh na úpravu stanov JSMF v znení prijatom zjazdom na schválenie MV SSR;
4. v súvislosti s prijatými úpravami stanov JSMF prehodnotiť rokovacie poriadky sekcií a pobočiek JSMF;
5. pri príprave kandidátky riadiacich orgánov JSMF pre budúci zjazd JSMF usilovať o potrebnú obmenu funkcionárov s prihliadnutím na primerané zastúpenie pracovníkov vedeckovýskumnej základne a mladších členov JSMF; analogické tendencie presadzovať v práci sekcií a pobočiek.

## Usnesení společného zasedání sjezdů JČSMF a JSMF

*Společné zasedání sjezdů JČSMF a JSMF konstatuje, že oba sjezdy jednomyslně přijaly programy činnosti pro budoucí období, v nichž vyjádřily plné vědomí odpovědnosti za další rozvoj matematiky a fyziky v ČSSR. JČSMF a JSMF se v plné míře hlásí k iniciativnímu plnění úkolů vyplývajících ze závěrů XVI. sjezdu KSČ.*

*Obě vědecké společnosti i v příštím období vyvinou maximální úsilí, aby pomohly zajistit další úspěšný rozvoj matematiky a fyziky, vyučování těchto vědních oborů na všech stupních a typech škol, péči o talenty a práci s mládeží.*

*Chťají tak přispět k urychlení vědeckotechnického rozvoje a tím i k všestrannému rozvoji naší socialistické společnosti.*

# Storočnica Nielsa Bohra

## III. Princíp korešpondencie a princíp komplementarity

*Rudolf Zajac a Juraj Šebesta, Bratislava*

V tejto časti, venovanej činnosti Nielsa Bohra po roku 1925, sa zameriame na tri základné problémy: interpretáciu kvantovej mechaniky a s tým súvisiace otázky fyzikálnej reality, teóriu jadra a napokon uvedieme niekoľko poznámok o Bohrovi ako organizátorovi vedeckého života a verejnom činiteľovi.

Kvantová mechanika vznikla ako výsledok prác W. Heisenberga, M. Bornu, P. Jordana, E. Schrödingera a P. A. M. Diraca, uverejnených v rozpätí rokov 1925—26. Na rozdiel od predchádzajúcich teórií bol najprv vybudovaný formálno-logický aparát (platí to rovnako o Heisenbergovej a Bornovej maticovej podobe, ako aj o Schrödingrovej vlnovej), pričom nebolo jasné, ako tento aparát fyzikálne interpretovať.

Práve v tomto období hľadania významu kvantovoteoretického aparátu zohral významnú úlohu Niels Bohr. Vyvrcholením jeho niekoľkoročnej práce bola prednáška *Kvantový postulát a najnovší vývoj atómovej teórie* na Medzinárodnom fyzikálnom kongrese, ktorý sa v septembri 1927 konal v talianskom meste Como na počesť A. Voltu. Vzhľadom na závažnosť problému mal Bohr k dispozícii pre svoju prednášku štvornásobný čas a diskusia k nemu trvala po celý zvyšok kongresu. V tejto prednáške Bohr po prvý raz rozvinul koncepciu komplementarity.

## Genéza princípu komplementarity

Celé obdobie vzniku kvantovej mechaniky sa nieslo v znamení rozporov medzi klasickými pojmami a možnosťami ich použitia pri opise atomárnych javov. Už u Plancka